TRST, petek
5. julija 1957
Leto XIII - Št. 159 (3694)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir
Tel. 94-638, 93-808, 37-338
Poštnina plačana v gotovini

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.
MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROČNINA: mesečna 480, vnaprej; četrtletna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Z - 375 - izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

Protipartijska skupina odstranjena tudi iz vlade
Ukinjena obvezna oddaja kmetijskih pridelkov

Zborovanja po vsej ZSSR - Mikojan: «Politika bo ista, le da bo boljša» - Saburov ostane v CK - V novem prezidiju CK so v večjem številu zastopane druge republike

MOSKVA, 4. — Moskovski radio je javil, da je vrhovni sovjet ZSSR razrešil Molotova, Kaganoviča in Malenkova funkcij, ki so jih imeli v vladi. Molotov in Kaganovič sta bila prva ministrska podpredsednika, Malenkov je bil ministrski podpredsednik in minister za električne centrale. Molotov je bil poleg tega tudi minister za državno nadzorstvo.

Malenkova bo v ministrstvu za električne centrale zamenjal Aleksej Pavlenkov. Novi minister za električne centrale Pavlenkov je zavzemal to mesto do leta 1955, ko ga je prepustil Malenkovu in je v istem ministrstvu postal pomočnik ministra marca 1955, dva meseca zatem pa prvi pomočnik ministra.

Moskovski radio je tudi javil, da je vlada s posebnim dekretom ukinila obvezno oddajo kmetijskih pridelkov državi. Ta dekret bo stopil v veljavo 1. januarja 1958.

Moskovska «Pravda» je danes javila, da so bila v vseh krajih številna zborovanja aktivistov KP SZ, na katerih so razpravljali o resoluciji plenuma CK KP v zvezi z delovanjem Malenkova, Molotova, Kaganoviča in Šepilova. Zborovanja so bila v Moskvi, Leningradu, Kijevu, Taškentu, Bakuju, Sverdlovsku, Rigi in drugih mestih.

Isti list poroča, da sta na sestanku aktivistov v Moskvi, katerega sta se udeležila tudi Bulganin in Hruščev, nestalni član prezidija Kosidin in predsednik skupine za gospodarsko načrtovanje Babakov močno napadla Molotova in Kaganoviča. O Molotovu in Kaganoviču je Kosidin izjavil, da je «glavna krivda, ki ju je prignala do njih delovanja proti partiji, bila ambicija. Zdelo se jima je, da nimata dovolj oblasti in zato sta rajši diskreditirala uspehe partije, namesto da bi skušala delovati za nove uspehe».

Babakov pa je izjavil, da sta bila Molotov in Kaganovič «že dolgo časa ločena od partije in ljudstva, nista se hotela prilagoditi temeljnjim zahtevam političnega napredka in sta se vmešala v te zadeve. Kaganovič je bil tako nedelaven in je tako slabo tolmačil navodila partije, da je postal predmet zasmehovavanja. Tak človek ne more napraviti nič dobrega».

Na sprejemu, ki je bil danes v ameriškem poslaništvu ob praznovanju 4. julija, so bili navzoči tudi Mikojan, Švernik in sovjetski zunanji minister Gromiko. Neki novinar je vprašal Mikojana, kakšna bo odslej sovjetska politika. Mikojan je odgovoril: «Politika bo ista, samo da bo boljša».

Ko so ga vprašali, ali bo kaka sprememba, je Mikojan dejal: «Čemu spremembe? Oni (Molotov, Kaganovič in Malenkov) so bili edini, ki so želeli spremembe. Bili pa so v manjšini in mi v večini».

Na sprejem sta bila povabljena tudi Hruščev in Bulganin, ki pa nista prišla.

Mikojan je izjavil, da bo Saburov, ki je bil do sobote član prezidija centralnega komiteja KP SZ, še dalje ostal v centralnem komiteju, ne pa v prezidiju. Mikojan je dodal, da bo Saburovu verjetno poverjena druga naloga. Mikojan je nato dejal, da je Pervuhin nazadoval od člana prezidija na člana kandidata «zaradi pomanjkanja izkušenj».

Mikojan ni hotel dodati nič drugega. Švernik pa ni hotel dati nobene izjave.

V svojih oddajah za notranjost države in za inozemstvo je moskovski radio danes ostro napadel protipartijsko skupino Molotova, Malenkova in Kaganoviča in začel vrsto pojasnil, zakaj so bili ti voditelji izključeni iz centralnega komiteja KP SZ. Komentator Viktor Vasilijev je izjavil: «Vrtnar vedno odreže suhe in gnile veje svojih sadnih dreves. To ohrani drevesa pri zdravju, omogoči jim večji razcvet in njihovo rast. Komunisti in leninisti so vedno ravnali tako, zato da okrepijo partijo in SZ. Sklepi partije glede skupine Malenkova, Kaganoviča in Molotova so bili sprejeti demokratično. To ponovno dokazuje, da v Sovjetski zvezi položaj, ki ga kdo zavzema, ne zagotovi dotičnemu imunitete pred kritiko in kaznijo, ki ju zasluži, če pousti stike z množicami in krene na pot, ki je sovražna liniji partije.»

Moskovski radio je dalje dejal, da sovjetsko ljudstvo «soglasno odobrava sklepe, ki so bili sprejeti glede protipartijske skupine» in da na zborovanjih v moskovskih podjetjih in tovarnah delavci in uradniki «odločno obsojajo avanturistična dejanja protipartijske skupine frakcionašev». Radio dodaja, da je v Kijevu delovanje te protipartijske skupine «povzročilo jezo in zgražanje med komunisti ukrajinske prestolnice».

V nekem drugem komentarju za angleške poslušalce je moskovski radio dejal, da se predvideva, da bo «reakcionarna propaganda v tujini začela velik hrup» okoli sprememb v vodstvu KP SZ. «Ta propaganda, je dejal komentator, bo skušala skriviti pravo bistvo resolucije centralnega komiteja, dezorientirati javno mnenje, ustvariti megleno zaveso, da prikrije očitno dejstvo, da imperialisti, ki upajo na možnost notranjih nesoglasij v socialističnem taboru, vidijo sedaj, da je taka možnost zgubljena». Komentator je nadaljeval: «Verjetno bodo nekateri buržoazni komentatorji izrekli celo simpatije za Molotova, ki so ga do včeraj imenovali človeka z «njet», in za druge člane protipartijske skupine. To bo pač nov dokaz, da vsakikrat ko komunisti izrujejo proti partijske frakcionaske skupine, imperialisti zgubijo in ima proletariat vseh držav korist.»

V novem vodstvu KP SZ je večje število predstavnikov neruskih zveznih republik, ki so do sedaj bile zapostavljene. V prejšnjem prezidiju je bilo 11 članov, od katerih so bili 3 (Kaganovič, Malenkov in Molotov) izključeni, eden pa je nazadoval (Pervuhin). Med osmimi novimi člani, ki so se pridružili ostalim sedmim, jih je sedem bilo v raznih uradih tajništva partije. Ugotavlja se tudi, da v novem prezidiju ostanejo poleg Hruščeva samo še trije člani, ki so pripadali stari stalinistični gardi (trije od celotnega števila 15): Vorošilov, Mikojan in Bulganin.

V starem prezidiju je bilo šest članov namestnikov, od katerih so 4 postali redni člani: maršal Žukov, Brežnev, Furceva in Švernik. Šepilov je bil izključen.

V novem prezidiju je devet namestnikov, od katerih je samo Muhidinov bil tudi v prejšnjem. Toda v prejšnjem prezidiju je bil Muhidinov, ki je prvi tajnik centralnega komiteja za Uzbekistan, edini predstavnik neruske republike, med člani namestniki novega prezidija pa jih je se drugih pet: dva Ukrajinca (Koročenko in Krilenkov), en Belorus (Mazurov), en Letonec (Kalpierzin) in en Georgijec (Mzavanadze). Imenovanje teh osebnosti kaže, da se je hotelo dati večje predstavništvo tudi ostalim republikam.

—«»—

Bevan o Alžiru

DUNAJ, 4. — Britanski laburistični voditelj Bevan je danes med debato o zunanji politiki na kongresu Socialistične internacionale na Dunaju govoril o Srednjem vzhodu in o Alžiru.

Glede Srednjega vzhoda je Bevan obsodil angleški in francoski napad na Egipt in je dejal, da bi ta napad lahko privedel do tretje vojne. Pripomnil je tudi, da so Angleži in Francozi začeli napad kljub zelo prijateljskim opominom Sovjetske zveze. «Zato se ta akcija lahko označi kot zločinska blaznost».

«Toda laburistična stranka, je dodal Bevan, vidi položaj Izraela drugače in ni nikoli postavljala na isto raven akcijo Izraele ter akcijo Velike Britanije in Francije».

Bevan je nato izjavil, da britanska laburistična stranka nasprotuje Eisenhowerjevi doktrini za Srednji vzhod.

Glede Alžira je Bevan izjavil, da so francoski socialisti «zgubili objektivnost» s tem v zvezi, ter jih je pozval, naj za to vprašanje najdejo rešitev, ki bo v skladu z načeli neodvisnosti.

Na jutranji seji je bil izvoljen nov predsednik socialistične internacionale, in sicer bivši danski obrambni minister Alsing Andersen, ki bo nastopil svoje mesto po sedanjem kongresu.

Med debato je govorila tudi voditeljica madžarske socialdemokratske stranke Ana Kethly, ki je izjavila, da se «zgodovinska funkcija madžarske revolucije lahko primerja enaki funkciji padca Bastilije».

Načrt zakona o slovenskih šolah

RIM, 4. — V senatu je bil predložen načrt zakona, ki ga je pripravila vlada za ureditev slovenskega šolstva v Trstu in na Goriškem. Načrt zakona določa, da se v osnovnih in srednjih šolah poučuje v materinem jeziku učencev in da se poleg šol z italijanskim učnim jezikom «lahko ustanovijo» šole in tečaji s slovenskim učnim jezikom, pri čemer pa je obvezen tudi pouk italijanskega jezika.

Za pouk v osnovnih tečajih s slovenskim učnim jezikom določa načrt zakona, da se pri šolskem nadzorništvu v Trstu in Gorici ustanovi poseben seznam učiteljev.

V slovenskih šolah in tečajih bodo italijanščino poučevali učitelji rednih sedežev, ki bodo še posebno usposobljeni in ki bodo ostali v stalnem seznamu sedežev, katerim pripadajo, a bodo samo za poučevanje italijanščine vpisani — na zahtevo in uradno — v poseben seznam, ki ga bo pripravilo ministrstvo za šolstvo.

Omenjene šole in tečaji se ustanavljajo ali ukinjajo z dekretom predsednika republike, pri čemer ostanejo v veljavi sedanje določbe, kar se tiče bremen krajevnih ustanov. V omenjene šole in tečaj se lahko vpišejo na zahtevo italijanski državljani slovenske narodnosti. V teh šolah in tečajih je pouk italijanščine obvezen.

Dokler ne bomo imeli celotnega besedila načrta zakona, ne moremo presoditi, v kakšni meri je prosvetno ministrstvo upoštevalo zahteve in pripombe sindikata tržaških in goriških slovenskih šolnikov ter nad 30 slovenskih organizacij in ustanov.

—«»—

BUDIMPEŠTA, 4. — Budimpeštanski radio javlja, da je madžarsko vrhovno sodišče razveljavilo razsodbo, ki je obsojala na smrt pisatelja Gyulo Obesovszkega in Josepha Galyja, ter je prvega obsodilo na dosmrtno ječo, drugega pa na 15 let zapora.

Po spremembah v centralnem komiteju sovjetske KP

Togliatti: Vedno smo mislili in govorili da po dvajsetem kongresu ni poti nazaj

Sindikalne organizacije zahtevajo razpravo o agrarnih pogodbah v parlamentu

(Od našega dopisnika)

RIM, 4. — Spremembe v vodstvu sovjetske KP in obenem tudi v vrhovih državnega aparata so imele tudi v Italiji močan odmev, in to tembolj, ker sicer tu ni nobenega pravega političnega dogajanja. Te spremembe pa ne zanimajo samo posamezne politične osebnosti temveč tudi odgovorne državnike. Tako je ministrski predsednik Zoli danes dopoldne sprejel zunanjega ministra Pello, ki mu je o stvari poročal, kolikor je pač vedel. Izvedencev za moskovske zadeve v Rimu pač ni, razen kolikor bi jih bilo v KPI. In tako se rado dogaja, da so tukajšnji komentarji bolj malo objektivni ter prikrojeni precej po lastnih željah. Tudi v rimskih diplomatskih krogih trdijo, da je sklep centralnega komiteja Komunistične partije ZSSR posledica notranje slabosti režima; da odpira tajniku stranke pot k vsaj začasni premoči. Dostavljajo pa, da ima lahko dogodek na področju zunanje politike kak pozitiven učinek. Vendar pa je treba biti previdni, dostavlja ta komentar, pred pomirjevalno politiko, ki ni sama sebi namen, temveč služi le za najboljši pogoj za razvoj komunizma znotraj SZ ter v satelitskih državah kakor tudi za razvoj komunističnih partij na Zahodu.

Številne politične osebnosti so izrekle svoja tolmačenja dogodkov v CK sovjetske KP. Togliatti je n. pr. rejal, da formalno njegova stranka nima dolžnosti dajati svoja mnenja o sklepih centralnega komiteja KP SZ, «ker gre za notranje zadeve stranke, v katere se mi ne vmešavamo».

«V bistvu se ti sklepi nanašajo na skupnost problemov, ki so življenjskega pomena ne samo za komunistične partije temveč za vse delavsko in ljudsko gibanje. Gre za politično smer, ki je bila odobrena na XX. kongresu KP SZ in ki jo je ta kongres predložil vsemu mednarodnemu gibanju. Mi smo vedno bili in tudi smo brez vsakega pridržka za to politično smer, ker odgovarja tistemu razvoju marksizma, ki ga mednarodno in vsaki državi posebej diktira napredovanje našega gibanja in pa objektivni pogoji. Po tej liniji smo šli tudi mi sami ter se trudili, da bi v tej smeri dali pozitiven prispevek naše partije. Vedno smo mislili in govorili, da po XX. kongresu ne more biti povratka nazaj, pač pa je treba iti naprej ter ostati zvesti načelom marksizma-leninizma ter proletarskega internacionalizma, pri tem se pa boriti proti shematizmu in duhu konservatizma, ki ovirata pot naprej, katero zahtevajo sama naša načela in katero zahteva tudi položaj. To je bilo in je posebno potrebno pri popravljanju tistih napak iz preteklosti, ki so bile tako strogo toda upravičeno obsojene po XX. kongresu in ki so vsemu našemu gibanju naredile očitno škodo».

«Sovjetski tovariši, je nadaljeval Togliatti, so se v zadnjih treh ali štirih letih lotili, rešili ali približali rešitvi presenetljivo vrsto splošnih ter praktičnih vprašanj, ki so povezana z mednarodnim položajem in gospodarskim in političnim položajem njihove države. Pri tem so se znašli pred hudimi položaji, kot je bil n. pr. madžarski, ki je zahteval energične ukrepe, da je zaprl pot reakciji in vojni. Akcija sovjetskih tovarišev se je zvesto držala smeri, ki jo je določil XX. kongrs, iz katerega so izvajali potrebne posledice na različnih področjih svoje dejavnosti. Sedanji sklepi CK KP SZ nam pa tudi omogočajo bolje razumeti, kakšne ovire in težave je bilo treba premagati, da je bilo mogoče iti naprej ter doseči uspehe, ki so že bili doseženi. Tisti, ki prikazujejo te rešitve kot kak «državni udar», padajo v absurdnost in v smešnost. CK KP SZ ni napravil nič drugega, kot da je spet slovesno potrdil svojo politično linijo».

«Zlasti želimo, je dejal Togliatti, novih uspehov pobudam sovjetskih tovarišev za mednarodno pomirjenje, za razorožitev, za prepoved atomskega orožja in jedrskih poizkusov. Želeli bi, da bi končno vladajoči ljudje v Italiji razumeli, kaj je njihova državna dolžnost in bi dali svoj prispevek za pomirjenje, za katero je italijansko ljudstvo bolj zainteresirano kot drugi. Trenutek za zbližanje in boljše razumevanje s sovjetskimi voditelji je — upamo — prišel,» je zaključil Togliatti.

Poslanec Antonio Giolitti pa se je izrazil mnogo bolj na kratko, pa tudi precej rezervirano; ne toliko zaradi bistva temveč zaradi metod: «Zadnji sovjetski dogodki, je dejal, se mi zdijo vzpodbudni kot tendenca k obnovitvi. Seveda pa še vedno ostaja osuplost spričo načina, kako prihaja do teh dogodkov in kako se potem prikazujejo. Pojasnitve novosti namreč niso povsem prepričljive».

Di Vittorio je dogodke ocenil popolnoma pozitivno, medtem ko je socialist Pertini rekel, da «se v SZ dogaja to, kar je kdo od nas vedno mislil: da se namreč XX. kongres KP ni mogel smatrati kot demoliranje neke osebe temveč kot začetek globokega demokratičnega obnavljanja v Sovjetski zvezi».

Po La Malfi kažejo dogodki v SZ globoko krizo ustavnega značaja. Vsekakor pa so po njegovem mnenju ti ukrepi korak naprej po poti demokratizacije.

Scelbi se zdi sovjetska kriza pozitivna, ker diskvalificira komunizem. Obsoja tudi «lažni liberalizem» Hruščeva.

Sicer pa so v domačem političnem življenju tudi danes v ospredju agrarne pogodbe. Danes je namreč tudi sindikalna organizacija UIL zahtevala, da pride to vprašanje kmalu pred parlament, in sicer bi se lahko obravnavalo vzporedno z evropeističnimi pogodbami. UIL trdi tudi, da bi v parlamentu ne bilo težko doseči večino, ki bi izglasovala ta zakon.

O tem se bodo razgovarjali še na sestanku predstavnikov parlamentarnih skupin, ki bo jutri ali pojutrišnjem. Če se ne bodo mogli zediniti, bo o zadevi razpravljala še vlada na svoji seji v torek. Baje namerava vlada zavzeti stališče za istočasno razpravo o agrarnih pogodbah z evropeističnimi pogodbami.

A. P.

—«»—

Dve izključitvi v Romuniji

BUKAREŠTA, 4. — Bukareštanski radio je javil, da sta bila razrešena svojih funkcij v centralnem komiteju romunske stranke delavcev Josef Kišinevski, ki je bil član politbiroja in tajnik centralnega komiteja, ter Diron Constantinescu, ki je bil član politbiroja.

Poročilo, ki ga je danes objavil list «Scanteia», pravi, da je bil sklep sprejet na plenarni seji centralnega komiteja, ki je bila 28. in 29. junija ter 1., 2. in 3. julija. Isti list poroča, da so na seji odobrili poročilo, ki ga je podal prvi tajnik stranke Dej o «delovanju romunske stranke delavcev v zvezi z nalogami, ki jih je začrtal drugi kongres stranke, in z zaključki, ki izhajajo iz mednarodnih dogodkov in iz sodelovanja komunističnih in delavskih strank v luči naukov komunistične stranke SZ».

—«»—

«Scala» v Koelnu

KOELN, 4. — Velik uspeh je dosegel celotni umetniški in tehnični ansambel milanske «Scale» pri današnji predstavi Bellinijeve «Mesečnice» z Mario Meneghini-Callas v glavni vlogi. Sodelovali so še tenor Nicola Monti, bas Zaccaria in drugi. Dirigiral je Antonio Votto. Jutri bo še predstava Verdijeve opere «Moč usode».

Komentarji na Zahodu, na Poljskem, v ČSR in drugod

V ZDA: Znak želje po mednarodni pomiritvi
Nehru: Vrnitev k normalizaciji po revoluciji

V Parizu: Glavni premaganec je Molotov - Zadovoljstvo v Varšavi: pomen dogodka gre čez meje SZ - Ollenhauerjevo mnenje - Ulbricht odobrava - Kadar: «Pomoč, da odpravimo sektaštvo tudi pri nas» - V ČSR rezerviranost - V Foreign officeu prav tako

WASHINGTON, 4. — Izključitev Molotova, Kaganoviča, Malenkova in Šepilova iz CK KP SZ je vzročila v ZDA veliko presenečenje. V poučenih in kvalificirani opazovalci so mnenja, da ti ukrepi kažejo, da hočejo sedanji sovjetski voditelji doseči mednarodno pomirjenje. Pripominjajo pa, da so ti ukrepi tudi znak vrste nasprotij v notranjosti SZ in to tudi glede stališča, ki naj se zavzame do držav, ki so pod sovjetskim nadzorstvom.

Predstavnik ameriškega departmaja je v zvezi s temi sklepi prebral izjavo, ki pravi med drugim: «Resna narava nasprotnih pogledov jasno izhaja iz števila in važnosti oseb, ki so podvržene ukrepom».

LONDON, 4. — Foreign Office je danes odklonil vsak komentar v zvezi s spremembami v Sovjetski zvezi. V nekaterih krogih pa zatrjujejo, da pomeni izključitev štirih voditeljev «dejansko diktaturo Hruščeva v Sovjetski zvezi». Navzočnost Žukova v prezidiju pa kaže, «da uživa Hruščev pri tej akciji podporo vojske».

«Spremembe v SZ predstavljajo razvoj na poti povratka k normalnosti po revoluciji,» je izjavil danes na tiskovni konferenci Nehru. Ta proces se razvija že več časa, t. j. že več let. Povratek k pogojem normalnega obstoja, je dodal Nehru, spremlja na splošno v SZ, kakor drugod, pouustitev napetosti v odnosih med to državo in zunanjim svetom».

PARIZ, 4. — Tudi v Parizu so čogodki v Moskvi napravili velik vtis. Z velikim zanimanjem pričakujejo praktične rezultate teh ukrepov proti stalinistom. V pariških krogih izjavljajo, da je glavni «premaganec» Molotov, bivši voditelj sovjetske diplomacije, ki je bil kriv vseh neuspehov sovjetske zunanje politike v zadnjih letih. Sicer pa je bil Molotov že junija 1956 odstranjen iz zunanjega ministrstva in to so tedaj tolmačili kot nov korak za pomiritev, posebno še, ker je bil njegov odstop sporočen prav pred prihodom maršala Tita na obisk v SZ. Molotov je namreč bil med podpisniki znanih pisem, ki so jih leta 1948 poslali jugoslovanskim voditeljem, s katerimi so jih obtoževali «buržoaznega nacionalizma» in «oportunističnega odklona».

Sicer pa se je vedelo, da se je Molotov upiral ureditvi odnosov med SZ in Jugoslavijo, pri čemer ga je podpiral Kaganovič. Po mnenju moskovskih opazovalcev je Molotov tudi potem, ko je zapustil zunanje ministrstvo, imel velik vpliv na orientacijo sovjetske diplomacije. Stalno je zagovarjal svoje teze, ki so pogostoma bile v nasprotju s tezami Hruščeva.

VARŠAVA, 4. — Varšavski tisk izraža zadovoljstvo nad spremembami v SZ. Glasilo poljske enotne delavske stranke «Trybuna Ludu» piše, da se niso vsi sovjetski voditelji «pokazali sposobne zapustiti način mišljenja in akcijske metode, ki jih je obsodil XX. kongres KP SZ». «Voditelji, ki jih omenja resolucija CK KP SZ, dodaja list, so bili tesno povezani z določeno dobo, z določenimi akcijskimi metodami in z določenimi političnimi koncepcijami in so se pokazali nesposobne menjati jih».

«Zycie Warszawy» pravi: «Gre za dogodek, katerega pomen bo zdaleka prekoračil meje SZ. Ta dogodek v še večji meri približuje delavske množice Poljske Sovjetski zvezi, kar prispeva k pravi enotnosti socialističnih držav». V poljskih krogih poudarjajo, da je bil Molotov eden glavnih nasprotnikov politike, ki jo je začel Gomulka na Poljskem.

DUNAJ, 4. — Tudi v krogih socialistične internacionale živahno komentirajo spremembe v SZ. Zahodnonemški socialdemokratski voditelj Ollenhauer je izjavil, da gre «za zelo važno spremembo, ki se lahko tolmači kot potrditev težnje sovjetskih voditeljev, da nadaljujejo razgovore z Zahodom.»

BERLIN, 4. — Politbiro enotne socialistične stranke Vzhodne Nemčije pa javlja, da je bil že prej obveščen o sklepih CK KP SZ in dodaja, da te sklepe odobrava.

BUDIMPEŠTA, 4. — Centralni komite KP Madžarske je objavil poročilo, s katerim odobrava moskovske sklepe in poudarja, da bodo ti sklepi pomagali madžarski partiji, da «premaga napake in sektaške metode, ki še obstajajo ali ki se prebujajo.»

PRAGA, 4. — Češkoslovaški radio in tisk poroačta o spremembah v SZ brez slehernega komentarja. Tudi v češkoslovaških političnih krogih so zelo rezervirani.

—«»—

Odnosi SZ z arabskimi državami

MOSKVA, 4. — Moskovski radio je v svoji posebni oddaji v arabskem jeziku nocoj izjavil, da odstranitev zunanjega ministra Šepilova iz vodstva partije ne pomeni nobene spremembe v sovjetski prijateljski politiki do arabskih držav Srednjega vzhoda.

Komentator je izjavil, da mnogi na arabskem Srednjem vzhodu «povezujejo sovjetsko politiko do Arabcev s Šepilovom, ki je bil izključen iz vodstva partije». «Ta povezava, je dodal komentator, je velika napaka tistih, ki mislijo, da so se arabsko-savjetski odnosi okrepili zaradi naporov Šepilova.» Komentator je na koncu izjavil, da odnosi med SZ in arabskimi državami «temeljijo na konkretni podlagi podpiranja arabskega narodnoosvobodilnega gibanja in ta podlaga je ostala nespremenjena».

—«»—

Bulganin in Hruščev obiščeta Prago

MOSKVA, 4. — Moskovski radio je nocoj javil, da bosta Bulganin in Hruščev v ponedeljek odpotovala na uraden obisk v ČSR skupno z delegacijo članov vlade in KP.

Kakor javlja radio, ne bo nobeden od novih članov prezidija CK KP SZ spremljal Bulganina in Hruščeva. Spremljali ju bodo prvi pomočnik zunanjega ministra Patoličev, tajnik centralnega komiteja ukrajinske KP Ivašenko, predsednik sveta sindikatov V. Grišin in sovjetski poslanik v ČSR I. Grišin.

Ranković o izključitvi Molotova

Dokaz življenjske sposobnosti socialističnih sil Sovjetske zveze

Komentar Tanjuga: «Okrepilo se je prepričanje, da se bodo hitreje odstranili negativni pojavi v odnosih med SZ in FLRJ»
Proslava dneva borcev v Rakovici

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 4. — Narodi Jugoslavije so danes slovesno proslavili 4. julij praznik borcev in se spomnili 4. julija leta 1941, ko je CK KPJ pozval narode Jugoslavije na oboroženi upor proti okupatorju. Praznik je bil obeležen s številnimi akademijami, ljudskimi zbori, z odkritjem spomenikov padlim borcem in spominskih plošč in s polaganjem vencev na grobove padlih borcev.

Glavna proslava je bila v vasi Rakovica pri Prijedoru v zahodni Bosni, kjer je bila istočasno tudi proslava 15. obletnice prebitja sovražnikovega obroča pri veliki ofenzivi na Kozari. Na proslavi je govoril podpredsednik zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković. Govoril je o narodno osvobodilni borbi, o povojni izgradnji Jugoslavije, o nekaterih aktualnih gospodarskih vprašanjih, o razorožitvi in o zadnjih dogodkih v Sovjetski zvezi.

Ranković je poudaril, da bodo sklepi plenuma CK KP SZ, ki so na liniji 20. kongresa, imeli dalekosežne pozitivne posledice za nadaljnji razvoj Sovjetske zveze, njene zunanje politike, za ohranitev miru in za razvoj socializma sploh. Ranković je izjavil, da je z izključitvijo Malenkova, Kaganoviča, Molotova in Šepilova, ki so bili proti najnovejšim spremembam v sovjetskem gospodarskem in družbenem življenju in ki so ovirali politiko sovjetske vlade za popuščanje napetosti v mednarodnih odnosih, zagotovljeno odločnejše izvajanje linije 20. kongresa. «Člani te skupine, je poudaril Ranković, niso hoteli razumeti bistva odnosov med socialističnimi državami. Zato so bili proti normalizaciji odnosov z Jugoslavijo. In ko je kljub njihovemu odporu do tega prišlo, so skušali ovirati zboljšanje odnosov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo. Dogodki v Sovjetski zvezi so notranja stvar Sovjetske zveze. Toda glede na vlogo, ki jo ima Sovjetska zveza v mednarodnem šivljenju, v razvoju socializma, zanimajo ti dogodki ves svet. Danes jih svetovni tisk komentira na razne načine».

«Po našem mnenju, je poudaril Ranković, so sklepi plenuma dokaz življenjske sposobnosti sovjetske družbe, njenih socialističnih sil, ki so sposobne iti neomahljivo po poti, ki jo je začrtal 20. kongres, in da najodločneje odstranijo vse ovire, ki so na poti. Nedvomno je, je nadaljeval Ranković, da se bo odstranitev teh ljudi z vodilnega mesta v KP SZ pozitivno odražala na odnose Sovjetske zveze z drugimi državami v njeni politiki miru, v naporih, da se na miroljuben način rešijo mnoga nerešena vprašanja v mednarodni politiki. Zato bodo vse napredne in miroljubne sile v svetu pozdravile te spremembe kot veliko zmago narodov Sovjetske zveze in njihove partije, zmago tistih sil, ki se bore za ohranitev miru, za konstruktivno sodelovanje med narodi in državami za krepitev socializma v svetu».

Ranković je dalje poudaril, da se človeštvo danes zaveda, da je sporazum o razorožitvi neobhoden pogoj za rešitev vrste nerešenih mednarodnih vprašanj. Vsi miroljubni ljudje v svetu pričakujejo in zahtevajo, da se sklene vsaj omejen začeten sporazum, da se zmanjšajo oborožene sile, da se zmanjšajo vojaški izdatki, da se ukinejo jedrski poizkusi, prepove uporabljanje jedrskega orožja, da se preneha izdelovanje tega orožja, da se uničijo vse zaloge, da se atomska energija uporablja samo v miroljubne namene, da se zmanjša običajna oborožitev in uvede ustrezen sistem nadzorstva. Ranković je dejal, da bi to odstranilo medsebojno nezaupanje in zagotovilo pogoje za rešitev ostalih mednarodnih vprašanj. Rankovic je omenil razumevanje Jugoslavije za rešitev tega vprašanja. Poudaril je veliko odgovornost velikih sil, ki imajo jedrsko orožje, pred vsem človeštvom. Ugotovil je, da ljudje v svetu pravičeno pričakujejo, da bo pododbor OZN v Londonu dosegel take rezultate, ki bodo napravili odločen prelom v mednarodnih odnosih in omogočili miren razvoj človeške skupnosti.

Velik del svojega govora je Ranković posvetil narodnoosvobodilni borbi Jugoslavije, iz katere je izšla svobodna Jugoslavija z močno ljudsko armado, trdno odločena, da čimprej obnovi in razvije svojo socialistično državo. Poudaril je, da je Jugoslavija premagala osnovne težave in rešila glavna vprašanja. V bodočem gospodarskem razvoju morajo biti glavni napori usmerjeni na razvoj kmetijstva in industrije povezane s kmetijstvom na povečanje blaga za široko potrošnjo za dvig življenjske ravni. Proslavi v Rakovici je prisostvovalo okoli 60.000 ljudi.

Izključitev Malenkova, Kaganoviča, Molotova in Šepilova iz CK KP SZ je v središču pozornosti svetovne javnosti. Čeprav je ta vest prišla nepričakovano, ni presenetila Jugoslavije, zlasti ne jugoslovanskih političnih voditeljev V prvem uradnem komentarju ki ga je objavil Tanjug pozno sinoči, se poudarja, da so dogodki logičen korak v sodobnem razvoju v Sovjetski zvezi in socializma v svetu, ki bo prispeval k krepitvi pozitivnega razvoja na vseh področjih družbenega in gospodarskega življenja v Sovjetski zvezi. Poleg tega bodo ti dogodki velikega pomena za krepitev socializma sploh.

Z gledišča razvoja mednarodnih odnosov pomeni ta sprememba, poudarja Tanjug, dokončno usmeritev Sovjetske zveze k politiki popuščanja mednarodne napetosti, k politiki borbe za mir, za krepitev sodelovanja in aktivne koeksistence med narodi in državami. To pa bo povečalo zaupanje v politiko Sovjetske zveze. Sovjetska zveza ima važno vlogo v mednarodnih odnosih. Zato bi morale sile v svetu, ki želijo mir, dati vso podporo dogodkom v Sovjetski zvezi in s svoje strani pripomoči, da se odpravi hladna vojna in da se tudi druge države močneje zavzamejo v borbi za mir.

«Ni izključeno, ugotavlja Tanjug, da se bodo pojavile tudi tendence, da se dogodki prikažejo kot slabost Sovjetske zveze in da se iz tega izvajajo napačni zaključki ter o nadaljevanju politike «s položaja sile». Tanjug ugotavlja, da bi bilo nerazumno gledati na te dogodke kot na slabost Sovjetske zveze in na tej predpostavki graditi bodočo politiko bodisi do Sovjetske zveze ali pa do sodobnih mednarodnih vprašanj, o katerih se sedaj razpravlja, v prvi vrsti do vprašanja razorožitve in prepovedi jedrskih poizkusov ter vprašanja prepovedi uporabe jedrske energije v vojaške namene.

Kar pa se tiče bodočega razvoja odnosov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, poudarja Tanjug, da bodo zadnji dogodki okrepili prepričanje, da bodo spremembe vplivale, da se hitreje odstranijo omahovanja in negativni pojavi v medsebojnih odnosih, ki so se v raznih dobah in v raznih oblikah pojavljali v sovjetski politiki do Jugoslavije, ne le po letu 1948 temveč tudi po normalizaciji.

«Pričakujemo, ugotavlja Tanjug, da bo nadaljnji razvoj medsebojnih odnosov še bolj uveljavil načelo beograjske in moskovske izjave ker so narodi Jugoslavije zainteresirani za neoviran razvoj medsebojnih odnosov, ker je to v interesu obeh držav, v interesu miru in krepitve socialističnih sil v svetu».

B. B.

Zorin za ločen sporazum o prekinitvi jedrskih poizkusov

«Pravda» kritizira zahodne predloge - Nehru poudarja, da ustavitev poizkusov ne bi nikogar prejudicirala

MOSKVA, 4. — Agencija Tass javlja, da je sovjetski delegat Zorin na včerajšnjem sestanku razorožitvenega pododbora OZN pozval na rešitev vprašanja jedrskih poskusov neodvisno od drugih razorožitvenih vprašanj.

«Zorin, dodaja agencija, je izjavil, da iz zahodnih predlogov, ki so bili v torek predloženi pododboru, ni mogoče jasno videti, ali se zahodne države strinjajo s tem, da se loči vprašanje prekinitve poskusov od drugih vprašanj razorožitve in da se to vprašanje reši «pozitivno in takoj». «Prav tako ni jasno, ali se zahodne države strinjajo s tem, da se ukinejo poskusi za dobo dveh ali treh let ali pa za drugačno dobo.»

«Pravda» pa piše, da bodo pogoji, ki jih postavlja Zahod za prekinitev jedrskih poskusov, neskončno odlagali dogovor, ter obtožuje zahodne države, da se poslužujejo starega sistema postavljanja težavnih pogojev.

List pravi, da je najvažnejša stran Stassenovih ponudb v tem, da vsebujejo teoretično priznanje, da je potrebno prekiniti jedrske poskuse, kar je Sovjetska zveza že dolgo poudarjala.

«Taktika odlaganja in postavljanja pogojev, nadaljuje list, je delo reakcionarnih elementov v ZDA, ki bi bili bolj pripravljeni sprejeti sovjetske specialiste v obrambne naprave kakor pa ustaviti izdelovanje orožja.»

Predsednik indijske vlade Nehru pa je danes na tiskovni konferenci v Londonu izjavil, da nasprotuje temu, da bi v sedanji fazi razgovorov pri njih sodelovala tudi Indija. Dejal je, da prekinitev jedrskih poskusov «ne prejudicira nikogar, pač pa ustvarja boljše ozračje za proučevanje povezanih vprašanj». Po njegovem mnenju ne bi prekinitev poskusov samo za nekaj mesecev prinesla zaželenih rezultatov. «Vsekakor ne bi prekinitev prejudicirala ravnotežja sil in bi omogočila proučitev celotnega zapletenega vprašanja v njegovem pravem okviru. Kar se tiče prekinitve izdelovanja atomskega materiala za jedrsko orožje in zmanjšanja običajne oborožitve ter oboroženih sil, je Nehru izjavil, da bi bil srečen, če bi se na tem področju takoj napredovalo.

—«»—

KP Francije o spremembah v SZ

PARIZ, 4. — V francoski narodni skupščini se nadaljuje debata o odobritvi pogodb za skupno tržišče in Evratom. Danes je skupščina zavrnila s 356 glasovi proti 149 komunistično resolucijo, ki je zahtevala odložitev zadevne debate, in sicer na čas po debati o Alžiru.

Medtem se je danes sestal centralni komite KP Francije. Delo bo trajalo dva dni. Po današnji seji so objavili resolucijo, v kateri CK KP Francije izreka popolno soglasnost z ukrepi CK KP SZ proti Molotovu in ostalim sovjetskim voditeljem. Resolucija pravi, da «komunistične stranke vseh držav ne bodo pozabile primera odločnosti, ki ga nudi KP SZ, ko gre za življenjske interese partije. To pa tem bolj, ko so madžarski dogodki lanskega oktobra pokazali, kaj se lahko zgodi partiji, ki jo spodkopavajo skupine in frakcije»

Iz Alžira poročajo, da je danes eksplodirala v tretjem nadstropju ameriškega konzulata v Alžiru bomba, ki pa ni povzročila žrtev in tudi ne škode. Sinoči pa se je v Tunisu sestal izvršilni odbor mednarodne zveze svobodnih sindikatov. Izglasoval je resolucijo, s katero zahteva vzpostavitev sindikalne svobode v Alžiru in izpustitev vseh sindikalistov in vseh, ki so zaprti iz političnih vzrokov. Resolucija pravi, da se rešitev alžirskega vprašanja ne more doseči s silo, pač pa s pogajanji s pravimi predstavniki alžirskega ljudstva. Izvršilni odbor sindikatov poziva francosko vlado in alžirsko ljudstvo, naj čimprej začneta pogajanja o ustavitvi sovražnosti. Ta pogajanja se bodo morala začeti na podlagi tega, da Francija prizna «alžirsko narodnost in pravico alžirskega ljudstva do avtonomije in do svobodnega odločanja o svoji usodi». Alžirci pa se morajo obvezati, da bodo «v okviru francosko-alžirskega prijateljstva spoštovali svobodo in interese prebivalstva vsega Alžira».

Predsednik indijske vlade Nehru pa je na tiskovni konferenci v Londonu na vprašanje, ali misli ponuditi svoje posredovanje med Alžirom in Francijo, odgovoril, da gre za zelo kočljivo vprašanje. Pripomnil je, da je položaj v Alžiru zelo slab in Indija nima nobenih predlogov za rešitev

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 31,7, najnižja 23,7, zračni tlak 1017,4, veter 8 km, vlaga 67 odst., nebo 3/10 pooblač., morje skoro mirno, temp. morja 26,9.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 5. julija
Ciril in Metod
Sonce vzide ob 4.21 in zatone ob 19.57. Dolžina dneva 15.36. Luna vzide ob 13.37 in zatone ob 24.
Jutri, SOBOTA, 6. julija
Izaija, Jan

O poročilu občinskega odbornika za davke

Še vedno preveč utaj pri davčnih prijavah

Od lanskega oktobra do 1. junija so posebne občinske komisije rešile 825 spornih prijav - 386 jih je še nerešenih

V začetku razprave o letošnjem proračunu je imel odbornik za davke dr. Rinaldini zanimivo obširno poročilo o občinskih dohodkih. Znano je, da so edini vir občinskih dohodkov neposredni in posredni davki, zato je dr. Rinaldini skušal prikazati današnje stanje občinskih davčnih dohodkov, ki ne krijejo niti izdatkov za osebje.

Najvažnejši občinski neposredni davek, ki prinaša občinski blagajni največ dohodka, je družinski davek. O tem davku se je že mnogo pisalo. Zato mu je dr. Rinaldini posvetil tudi precejšen del svojega poročila, v katerem je navedel vse dosedanje težave pri odmeri tega davka. Družinski davek je odmerjen na osnovi celokupnih dohodkov posameznih družin. Zato se mora občinska uprava v glavnem ravnati po prijavah družinskih glavarjev. Toda vemo, da vsi ne prijavijo dejanskih dohodkov in da je tudi precej takšnih, ki hočejo zatajiti del svojih čistih zaslužkov, da se izognejo večjemu obdavčenju. Zaradi tega se občinska uprava mnogokrat znajde pred primeri, ki zahtevajo posebno preiskavo, da ugotovi, ali je določena oseba v resnici prijavila toliko, kolikor zasluži. Za uradnike, delavce in sploh vse tiste osebe, ki so v delovnem odnosu, ni potrebno nobeno posebno nadzorstvo. Občinski uradi imajo na razpolago plačilni seznam podjetij in ustanov, kjer lahko točno ugotovijo, koliko določeni nameščenec letno zasluži.

Toda prijave oseb, ki opravljajo svobodne poklice, trgovcev na debelo in na drobno, industrijcev, obrtnikov, posestnikov, lastnikov stanovanjskih hiš in vseh ostalih, ki niso v delovnem odnosu in za katere ni mogoče nikjer najti zapisano, koliko letno zaslužijo, delajo občinski upravi večje skrbi. Zato je bilo tudi z zakonom določeno, da se pri odmeri davka osebam, ki so v delovnem odnosu odbije 50 odstotkov prijavljenih dohodkov ter določen odstotek na vsakega člana družine; za ostale davkoplačevalce pa 50-odstotni odbitek ne velja. Odbornik Rinaldini je posvetil večji del svojega poročila o družinskem davku prav vprašanju prijav oseb, ki niso v delovnem odnosu. Povedal je, kako se osebno zanima za prijave teh dohodkov in kako občinski funkcionarji vestno vršijo svojo nalogo v tem pogledu. Zaradi tega so že v mnogih primerih poklicali v urad določene osebe, kjer so z njimi brez težav uredili razna sporna vprašanja. Od oktobra lani do 1. junija letos so posebne občinske komisije rešile 825 spornih prijav; morajo pa jih še rešiti samo 386.

Glede spornih prijav pa se dr. Rinaldini sklicuje na pomanjkljive italijanske zakone oziroma na obstoječe davčne zakone, ki so povzročili med prebivalstvom nezaupanje do države in krajevnih ustanov ter s tem zatajitev dejanskih dohodkov. Po mnenju dr. Rinaldinija so današnje davčne obremenitve tako visoke, da bi oseba, ki opravlja svobodni poklic s prijavo vseh svojih dohodkov plačala toliko davka, da bi se ji izplačalo poiskati službo v kaki državni ali javni ustanovi. Poleg tega pa je dr. Rinaldini tudi poudaril, da se s preveliko davčno obremenitvijo odvračajo investicije kapitalov v svojem mestu. Ljudje raje vlagajo svoj denar v dejavnosti v tistih občinah, ki jim nalagajo manjše davke. Kot primer prevelike davčne obremenitve je dr. Rinaldini navedel tudi dejstvo, da je v tržaških bankah vloženih okrog 60 milijard lir, ki prinašajo vlagateljem zelo nizke obresti v primerjavi z obrestmi, ki bi jih lahko dobili, če bi svoj denar vložili v produktivne dejavnosti.

V vsem tem, kar je povedal dr. Rinaldini, je mnogo resnice. Verjamemo mu tudi, da se občinski funkcionarji trudijo, da bi ugotovili dejanske dohodke tistih davkoplačevalcev, ki prijavijo manj kot zaslužijo. Tudi mu verjamemo, da občinski funkcionarji ne delajo razlik med davkoplačevalci in da ne favorizirajo nobene osebe. Toda prav dejstvo, da je v tržaških bankah 60 milijard lir vlog, ki prinašajo vlagateljem zelo nizke obresti, nam dokazuje, da je v Trstu mnogo takšnih oseb, ki kljub nadzorstvu občinske uprave ne prijavijo vseh svojih dohodkov. Večina denarja vloženega v bankah je last oseb, ki ga zaslužijo s precejšnjo lahkoto in ki se jim ne da tvegati svojega kapitala v bolj naporne dejavnosti. V Trstu je precej takšnih ljudi, ki imajo kako na videz malo trgovino ali skladišče, v resnici pa zaslužijo mnogo več od kakega drugega trgovca, ki ima velike lokale. Ti ljudje zadržujejo svoj denar v bankah, ne samo zaradi strahu pred prevelikim obdavčenjem, ampak predvsem zaradi tega, ker nočejo tvegati ničesar, saj imajo z dejavnostjo, s katero se ukvarjajo, dovolj dobička. In prav za te ljudi bi bilo treba poiskati učinkovito sredstvo, da se sorazmerno obdavčijo.

Poleg tega pa jemlje Tržačanom pogum, da bi vlagali denar v produktivne dejavnosti v Trstu nezaupanje v bodočnost mesta. To nezaupanje ni nastalo samo za časa anglo-ameriške vojaške uprave. Nasprotno! V zadnjih letih se je še povečalo, in to zaradi odnosa, ki ga imajo do Trsta osrednje rimske oblasti, ki samo obljubljajo, a dejansko nič ne dajo. Danes v Trstu nočejo investirati niti podržavljena podjetja niti veliki monopoli, ki imajo svoje deleže v mnogih podjetjih. Zato ni čudno, da večina Tržačanov, ki imajo nekaj denarja ob strani, drži svoje prihranke v bankah in jih ne vlaga v industrijske ali druge dejavnosti v Trstu.

Danes na velesejmu dan Grčije

Danes bo na tržaškem velesejmu dan posvečen Grčiji in bo ob tej priliki obiskal velesejem trgovski svetnik pri grškem veleposlaništvu v Rimu Aleksander Matzas. Ugledni gost si bo ogledal velesejem ob 19. uri in bo ob 19.30 priredil na terasi Palače narodov sprejem za tržaške gospodarske predstavnike.

—«»—

Sestanek delavcev tiskarske stroke

Kot smo včeraj poročali, se je predvčerajšnjim na sedežu nove Delavske zbornice sestal izvršni odbor zveze delavcev tiskarske stroke. Na tem sestanku so sklenili, da bodo vse nadaljnje akcije v zvezi s sindikalno borbo sprejeli skupno z ostalimi sindikalnimi organizacijami. Vse nadurno delo je še vedno prekinjeno Iz Rima poročajo da so se sestale vse tri sindikalne organizacije, ki so razpravljale o morebitni 48-urni stavki v primeru, če delodajalci ne popustijo. Medtem pa sindikalne organizacije opozarjajo delavce, naj pazljivo sledijo razvoju dogodkov.

Danes v prostorih trgovinske zbornice

Zanimivo zasedanje o načrtovanju podjetij

Modernizirati je treba upravljanje industrijskih podjetij, da bodo lahko zmogla konkurenco tujih podjetij

Uradni program različnih manifestacij v okviru tržaškega velesejma se bo zaključil z nacionalnim zasedanjem o načrtovanju v podjetjih, katerega bo organiziral pokrajinski center za produktivnost pod pokroviteljstvom nacionalnega odbora za produktivnost v sodelovanju z upravo tržaškega velesejma.

To zasedanje je vzbudilo veliko zanimanje med raznimi industrijskimi podjetji, saj zahteva moderno gospodarsko življenje vedno večjo načrtnost v življenju podjetij, kar bo postalo še v večji meri potrebno v okviru evropske gospodarske skupnosti. Znano je namreč, da bodo v evropski gospodarski skupnosti morala sodelovati podjetja držav z različno gospodarsko strukturo, zaradi česar se bodo morale nižje razvita podjetja prilagoditi stanju Nemčije, Belgije, Holandske itd.

Na tržaškem velesejmu bodo prisotni tehniki in voditelji največjih italijanskih industrijskih podjetij: Ansaldo, Aquila, CRDA, COGNE, Cornigliano Ligure, Alfa Romeo, Edison, Esso, Acciaierie Falck, FIAT, ILVA, Olivetti, Pirelli, Dalmine, SADE, Snia Viscosa itd. Sodelovali bodo tudi znanstveni inštituti iz Milana, Palerma, Bologne in drugod.

Zasedanje se bo pričelo danes dopoldne ob 9.30 v sejni dvorani trgovinske zbornice z referatom prof. Paola Angelettija, člana nacionalnega odbora za produktivnost o temi: «Ekonomično načrtovanje v industriji», ob 10,05 bo sledil referat predstavnika podjetja Edison inž. Eugenia Marcianija o temi «Človeški faktor v industrijskem načrtovanju», ob 10.25 bo govoril inž. Andrea Riboldi od Snie Viscose o «Proučevanju standardnega časa pri delu v kemično-tekstilni industriji», sledil bo govor dr. Giancarla Cortelle o «Produkcijskih pobudah v modernem podjetju». Ob 11. uri bo pozdravil kongresiste predsednik nacionalnega odbora za produktivnost poslanec Ivan Matteo Lombardo.

—«»—

Izžrebani dobitki na trž. velesejmu

Sinoči so na tržaškem velesejmu izžrebali naslednje dobitke: šivalni stroj znamke Elma tvrdke Sodimac — Silvia Lucariello, Ul. Belpoggio 13, Trst; avtomobilska karta Italije — Touring Club — Karl Mahnič, Dolina št. 13; zaboj likerjev Stock — Margherita Varone, Trg Perugino 5, Trst; zaboj «Isolabella» — Giovanni Calligaru, Ul. Tarabocchia 5.

—«»—

O Urad za predstave pri vladnem generalnem komisariatu sporoča, da bo danes ob 20.30 kinopredstava v Villi Vicentini in v Scodovacchi.

Zaključni večer «Avstrijskega filma»

S predvajanjem filmane Beethovnove opere Fidelio so se včeraj zvečer zaključili «Dnevi avstrijskega filma». Ta zadnji film na sporedu je kar solidno delo svoje vrste. Se prej smo gledali dokumentarni film «Kako se oblikuje železo»; film nam kaže, kako nastajajo izdelki iz tolčenega železa. (Kar neodpustljivo pa je, da se je spored tega večera, ki se je imenoval «gala», pričel z veliko zamudo, in to v silni vročini slabo zračenega Avditorija).

Zelo zanimiv je bil tudi dokumentarni film dopoldneva «Borba v močvirju». Teža dopoldanskega programa pa je seveda bila na filmu «Maestoso Austria». Povedati je treba takoj, da je ta čuden naslov ime lepega, lipicanskega žrebca, ki ima v filmu precej «vloge» in jo tudi kar dobro «odigra». Kajpak je v filmu še mnogo drugih konj, pa neka madžarska grofica (Nadia Gray), učitelj jahanja (Paul Klinger), madžarski grof (Rolf Kutschera) ter razni ljudje s Sulzburškega, med katerimi tudi župnika ne manjka. Poleg lepih hribovskih pokrajin nam film pokaže tudi Neusiedlsko jezero. V ostalem pa spada tudi ta produkt avstrijske filmske produkcije med tista dela, za katera je zaman pričakovati, da bi v Italiji našla ugodna tla. Okus nemških ljudi je drugačen, a prav gotovo je že nekoliko čuden, če se mirijade takih filmov še ni naveličal.

Na splošno je treba ugotoviti, da so pokazali «Dnevi avstrijskega filma» dokaj nizko raven. Avstrijci priznavajo, da izvažajo v Italijo zelo malo filmov in tudi doma jih močno tolče tuja filmska proizvodnja. Ob takih filmih, kot smo jih gledali te dni, je to povsem naravno.

—«»—

V kinu «Fenice» «Kruh in sol»

Pod naslovom «Dekleta s solin» se predvaja v teh dneh v kinu «Fenice» film, ki je našim čitateljem znan pod naslovom «Kruh in sol». Gre za francosko-nemško-jugoslovansko koprodukcijo. Poleg italijanskega igralca Mastroiannija in mlade Francozinje Izabelle Corey nastopa v filmu tudi slovenski igralec Stane Sever. Film so posneli na solinah pri Sv. Luciji in Portorožu.

Gledališke predstave v Miljah

Občinski odbor za pospeševanje turizma v Miljah sporoča, da bodo 6., 7. in 8. t. m. na Trgu Marconi v Miljah ob 21. uri predstave Goldonijeve komedije «Prebrisana vdova», in sicer ob 250. obletnici Goldonijevega rojstva. Med drugimi bodo nastopili v komediji Marisa Mantovani, Pietro Privitera in Umberto Bako.

—«»—

«Za varnost cestnega prometa»

Zanimivo predavanje o izbiri šoferjev

V okviru prireditev za varnost cestnega prometa je bilo včeraj na sporedu predavanje, ki ga je imel prof. Adriano Ossicini o nujnosti fiziološkega in psihološkega pregleda avtomobilskih vozačev. Svoje predavanje je prof. Ossicini podkrepil tudi s statističnimi podatki: Ustanova za preventivno preprečevanje nezgod je večje število šoferjev razdelila v dve skupini. Eni so bili pregledani, drugi ne. Po daljšem času in dolgih proučevanjih so ugotovili, da je bilo med skupino šoferjev, ki so bili pregledani, za 40 odst. manj nesreč kot pri onih, ki niso bili pregledani. Govornik je nato pozval svoje poslušalce, v glavnem voditelje podjetij, da skrbno izbirajo šoferje.

Popoldne pa je na velesejmu govoril direktor revije «Motori» dr. Mario Coloni, ki je prikazal pomembnost avtomobilskega salona na tržaškem velesejmu in perspektive za njegov nesluten razvoj. Dr. Coloni je pri tem poudaril, da obstajajo vsi pogoji, da se trgovina z motornimi vozili okrepi in razširi in to prav zaradi vloge, ki jo ima tržaški velesejem v odnosu do zalednih držav in dežel onstran Sueškega prekopa.

—«»—

Prepoved prodaje zmletega mesa

Tržaški župan je izdal odredbo, v kateri se sklicuje na poletni čas glede prodaje zmletega mesa v mesnicah. V odredbi ugotavlja, da se tovrstno meso zaradi vročine hitro kvari, kar so že ugotovili na vzorcih, ki jih je bakteriološko pregledal pokrajinski higienski in razkuževalni laboratorij. Ker je nemogoče učinkovito nadzorovati prodajo tega mesa, ukazuje župan na osnovi zakonskih predpisov, da je od današnjega dne do 15. septembra t.l. mesnicam prepovedano prodajati zmleto meso. Le na zahtevo potrošnikov bodo lahko ob prisotnosti interesenta zmleli določeno količino mesa, ki jo bo potrošnik naročil.

Festival tudi v Kopru, Piranu in Izoli

Nocoj bodo fanfare napovedale začetek «Primorskih prireditev»

Bogat spored umetniških, zabavnih in športnih prireditev, ki bodo trajale skozi vso poletno sezono - Program za julij že določen

Številnim jugoslovanskim festivalom, od katerih naj omenimo morda le tradicionalne Dubrovniške letne igre, Splitski festival, filmski festival v Pulju in Ljubljanski festival, se je v letošnji sezoni priključila še slovenska obala od Kopra do Pirana. Ciklus številnih umetniških, pa tudi športnih in zabavnih prireditev letos še nima napisne table festival, pač pa bolj skromno in tudi bolj stvarno: «Primorske prireditve». Naš namen je, da s pričujočim uvodnim člankom opozorimo nanje zlasti vse tiste tržaške Slovence, ki radi prihajajo v ta prelepi kotiček severnega Jadrana.

Že nekaj let nazaj si je koprsko Turistično društvo prizadevalo, da bi poletno ali tako imenovano «sezonsko» dobo izrabilo za različne kulturno-umetniške prireditve. To je doslej le deloma uspelo, zlasti nekateri koncerti in recitacijski večeri na koprskem Muzejskem vrtu, kjer so nastopali tudi tržaški umetniki (Štefka Drolčeva, Damijana Bratuževa itd.). Iniciativo za organizirane vsakoletne prireditve, torej za «Primorske prireditve» je dal okrajni svet prosvetnih društev v Kopru. Namen je preprost: reprezentanca slovenske in jugoslovanske kulture in umetnosti, to je produktivne in reproduktivne glasbe, gledališča, baleta in zabavnih ansamblov. Pritegnitev domačih in tujih gostov. In še to: misel, da bi v nekaj letih naslov «Primorske prireditve» prerastel v tradicionalni festival na slovenski obali. To so tri trdne točke: Koper, Izola in Piran. Tri stara mesta z ozkimi uličicami, trije spomini na renesančno in baročno arhitekturo. Trije spomini na slovenski živelj, ki je več sto let skušal zaman uveljaviti svoj domači jezik. In še nekaj je, kar je resno govorilo v prid tem prireditvam: namen, da se z njimi poživi tudi domače amatersko delo.

Okvirni spored za letošnjo prvo sezono nakazuje sledeče prireditve: Večer opernih arij s solisti ljubljanske Opere Vilmo Bukovčevo, Mirom Brajnikom in Ladkom Koroščem ob sodelovanju simfoničnega orkestra radia Ljubljana, opereta «Pri treh mladenkah» z mariborskim operetnim ansamblom, Slovenski oktet, koncert Slovenske filharmonije ob sodelovanju mladega violinista Igorja Ozima, ki bo na originalni Tartinijevi violini izvajal dva njegova manj znana koncerta (koncert bo samo v Piranu), nadalje znamenita zbor in orkester Jugoslovanske ljudske armade iz Beograda ter folklorni ansambel, ljubljanska Opera z baletom «Ohridska legenda», trije večeri zabavne glasbe ob sodelovanju znanega Studentovskega zabavnega orkestra in nekaterih najboljših jugoslovanskih pevcev zabavnih popevk, veliki zabavni orkester radia Beograd pod vodstvom Ilije Geniča, priljubljeni Avsenikov kvartet in skupina Dalmatincev iz Zagreba, gledališče Slovenskega Primorja z Goldonijevo komedijo «Mirandolina», Slovensko narodno gledališče iz Trsta s «Primorskimi zdrahami» (v Piranu in Izoli), drama Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane s «Kraljem Edipom», vrhunska češka telovadna vrsta in še depo število manjših prireditev. Razumljivo je, da sodijo v ta okvir tudi ostale prireditve, kot na pr. mednarodna regata, že znana «Portoroška noč» (20. tega meseca) itd.

Videti je torej, da se bodo letošnje prve prireditve začele v znaku resnih kulturno-umetniških hotenj in kmalu prešle v redne festivalske sezone ob prelepi slovenski obali. Kdo ve, če v bodočnosti ne bo prišlo do povezave med Splitom, Dubrovnikom, Puljem in Koprskim, da bi torej Jugoslavija lahko začela z enotnim «Jugoslovanskim festivalom», kjer bi v različnih mestih lahko prikazovali določene in v nekem smislu stilno prikladne umetnine: nekje simfonično glasbo, drugje spet operno ali komorno, pa gledališče, balet itd.

Za zaključek le še spored prireditev v mesecu juliju: Svečana otvoritev festivala s fanfarami in Večer opernih arij 5. julija zvečer, 6. in 7. julija pa v Piranu in Izoli. «Mirandolina» (GSP-Koper) - 9. in 10. julija - Piran-Izola. Opereta «Pri treh mladenkah» 10. v Kopru, 11. v Piranu in 12. v Izoli, 14. t.m. koncert Slovenske filharmonije z Igorjem Ozimom v Piranu, Slovenski oktet pa 22. v Kopru, 23. v Izoli in 24. v Piranu.

LM.

—«»—

Pogajanja s CRDA

V našem časopisu smo včeraj poročali o pogajanjih med sindikalnimi voditelji in ravnateljstvom CRDA. Na tem sestanku so se dogovorili, da bodo nadaljnja pogajanja še v tem tednu. Zaradi tehničnih ovir, ki so nastale pri pogajanjih, so sklenili, da bodo pogajanja s podjetjem CRDA — o povišanju mezd delavcem — danes, in ne včeraj, kot so napovedali. Prihodnji teden bo drug sestanek in bodo obravnavali vprašanja Tržaškega arzenala. 12. julija pa bo tretji sestanek z ravnateljstvom ladjedelnice Sv. Justa.

—«»—

Tekmovanje za «Veliko nagrado cestne discipline»

Prihodnji teden nagrade zmagovalcem

Tržaški avtomobilski klub sporoča, da delo pri ocenjevanju vozačev, ki so se udeležili tekmovanja za «Veliko nagrado cestne discipline», se ni zaključeno. Upoštevati je namreč treba, da gre za vpis več desettisoč številk oziroma točk, kateres so vozači dobili pri morebitnih nepravilnostih, kar zahteva ogromnega dela. Zato se računa, da bo delo zaključeno in najboljši vozači nagrajeni šele ob zaključku drugega tedna tekočega meseca.

Že sedaj pa se lahko objavi, da je bilo v času od 23. do 28. junija, to je v času tekmovanja, v našem mestu mnogo manj prometnih nesreč, iz česar se lahko zaključi, da je tekmovanje doseglo svoj namen.

—«»—

Nova proga proti Perzijskemu zalivu

Pomorska družba «L. GE. MAR.» javlja, da bo otvorila konec tega meseca ali najkasneje v začetku avgusta novo pomorsko progo proti Perzijskemu zalivu. Na tej progi bosta vozili ladji «Sudani» in «Suakin». Lačje bodo vozile v Umm Said, Bahrein in Al Kuwait. Druga ladja bo odplula iz Trsta mesec dni za prvo ladjo.

Vrsta prometnih nezgod

Skuterist je povozil mlado Nabrežinko

Zaradi prometne nesreče so ga pridržali v bolnici s pridržano prognozo - Ni varna vožnja na motorju, če se držita obe nogi na isti strani vozila

Miramarski drevored je postal zadnje dni najbolj nevarna cesta našega mesta in prizorišče številnih prometnih nezgod, med katerimi je bilo nekaj zelo hudih s smrtnimi posledicami. Po tem drevoredu švigajo v teh vročih poletnih dneh raznovrstna vozila polna ljudi, ki se gredo hladit v morje, ali pa se vračajo s kopanja. Žal ne poznajo pravil o previdni vožnji in dirjajo po cesti, kot bi bila napravljena samo zanje.

Včerajšnja nezgoda se je pripetila 16-letni Elviri Coljevi iz Devina št. 1. Dekle se je v jutranjih urah odpravila v Barkovlje na kopanje in okoli poldneva je hotela v mesto. Tramvaji so bili prenapolnjeni in Coljeva je sklenila iti peš. Prišla je že skoraj do Rojana, ko se je ustavila, pogledala na desno in levo in hotela prekoračiti cesto. Dekle je stopilo s pločnika, a ni opazilo skuterja, ki je vozil za malim tovornikom, in ki jo je silovito podrl na tla. Skuter je vozil 19-letni Bruno Tinta iz Ul. Perarolo z zmerno hitrostjo, a vseeno ni utegnil pravočasno zavreti. Takoj po nezgodi je Bruno Tinta priskočil na pomoč Coljevi, ki so jo morali odpeljati v bolnišnico, kjer so jo zaradi precejšnje podplutbe na čelu in predvsem zaradi zloma stegnenice desne noge sprejeli na ortopedskem oddelku. Coljeva bo okrevala v 60 ali najkasneje v 90 dneh.

* * *

S pridržano prognozo so morali včeraj popoldne nekaj minut po 17. uri sprejeti na drugem kir. oddelku 61-letnega Josipa Glavino z Vrdelce, kateremu so zdravniki ugotovili poleg zloma desne noge tudi rano na glavi in desnem komolcu ter precejšen šok.

Bolničarji Rdečega križa, ki so Glavino pripeljali z rešilnim avtom v bolnišnico, so izjavili, da so ga našli na križišču Ul. Roma s Trgom Ponterošo, kjer je med prekoračenjem ceste postal žrtev prometne nezgode. Ugotovili so, da se je v Glavino zaletel 26-letni Giulio Chersicla z Gornje Carbole, ki je tedaj privozil s svojo lambreto.

* * *

Ob 19. uri so na drugem kir. oddelku pridržali 20-letno Valneo Marion od Sv. M. M. Zg., ki so ji ugotovili globoko rano na levi nogi z verjetnimi poškodbami ž.l.

Marionova, ki bo ozdravela v 15 ali 20 dneh, se je ranila med vožnjo z vespo last njenega soseda Maria Brainija. Dekle je namreč sedelo —, kot je zdaj navada — z obema nogama na eni strani vozila, kar jo je drago stalo: ko je vespa šla mimo nekega avta, ki je stal ob pločniku, je namreč z nogo udarila ob stoječe vozilo.

Izpred sodišča

Tudi prevelika vljudnost spravi včasih človeka na sodišče

Obsodba dveh tatov, ki sta vdrla v tobakarno in odnesla cigarete

Bruno Zorn iz Ul. Caprin se je septembra meseca 1955 znašel v Ul. Bramante prav v trenutku, ko je šel po cesti avto s turisti iz Padove. Ker je prometni znak prepovedal nadaljnjo vožnjo po cesti in ker so Padovanci hoteli na grad Sv. Justa, so se obrnili k Zornu za navodila.

Med pogovorom so celo Zorna povabili v avto in ta jim je pokazal pot do grada, kjer so si turisti ogledali okolico in se končno pozanimali, kako je s pristaniščem. «Precej slabo,» je odgovoril Zorn. «Ladij je malo in tudi dela seveda. Bolje je bilo pod zavezniki.»

Te besede je slišal uradnik Javnih skladišč Riccardo Mauri, ki je hotel poiskati kakega agenta in Zorna prijaviti. Srečal pa je svojega znanca Girolama Fontano in ker je bil ta nekoč agent javne varnosti, je sklenil slediti Zornu in skupini Padovancev, dokler ne bi srečal kakega uniformiranega agenta. To se mu je posrečilo šele na Trgu Unità in Zorn je moral slediti agentom na komisariat, kjer so ga obtožili, da je razširjal tendenciozne vesti.

Sedaj je bil poklican na zagovor pred sodnikom, ki ga je obsodil na 3000 lir denarne kazni.

Sodnik Petris, zap. Scelzo, obramba odv. Padovani.

* * *

Ponoči januarja letos so neznani zlikovci vdrli v tobakarno v Ul. Milano in ukradli 250 zavojev cigaret in nekaj denarja. Policija je takoj uvedla preiskavo, še posebno ker so agenti spoznali, da imajo opravka z nevarnimi zlikovci: tatovi so namreč splezali preko ograje gradbišča, kjer so zidali na voglu Carduccijeve ulice z Ul. Milano nebotičnik. Od tod so se skozi podstrešje spustili v tobakarno in se nato dobro obloženi nemoteno oddaljili.

Šele po dolgi preiskavi se je policijskim organom posrečilo izslediti tatove, ki so se morali včeraj zagovarjati pred kazenskim sodiščem: gre za 34-letnega Giuseppa Bresanuttija iz Ul. D'Alviano in 26-letnega Bruna Floro od Sv. M.M. Sp. Poleg njiju, ki sta bila obtožena tatvine, so sedeli na zatožni klopi pod obtožbo nakupa ukradenih cigaret še 34-letni Bruno Posari iz Ul. Pondares, 44-letni Romeo Sau iz Ul. Severi in 60-letni Ladislav Zubranič iz Rojanske ulice.

Kljub temu, da je tožilec zahteval za vse strogo kazen in za tatove nad 2 leti zapora, je sodišče izreklo razmeroma milo obsodbo. Do tega je prišlo, ker je moralo priznati Bresanuttiju delno slaboumnost, zaradi česar ga je obsodilo na 8 mesecev zapora in 6000 lir globe, Floro pa na leto dni zaporne in 9000 lir denarne kazni.

Posarija in Sauja je sodišče tudi spoznalo za kriva in ju obsodilo na 3 mesece zapora in 9000 lir ter prvemu priznalo tudi pogojnost kazni brez vpisa v kazenski list. Enako ugodnost so privolili tudi Zubraniču, katerega so sodniki obsodili na 2 meseca zapora in 6000 lir globe.

Preds. Fabrio, tož. Visalli, zap. Urbani, obramba odv. Jacuzzi, Sblattero, Falconer, Fast in Affatati.

—«»—

Nezgoda mornarja egipčanske ladje

Včeraj popoldne so morali sprejeti v bolnišnici egipčanskega mornarja Fathija Mohameda iz Aleksandrije, ki je zaposlen na parniku «Star of Luxor». Mornar je namreč pred dnevi nerodno padel na krovu ladje, šele včeraj pa se je odločil in se odpeljal s taksijem v bolnišnico.

Zdravniki so mu ugotovili verjeten zlom reber in so ga s prognozo okrevanja v 10 ali 20 dneh pridržali na drugem kir. oddelku.

—«»—

Plamen varilcev oslepil mladeniča

Pet minut po osmi uri so z rešilnim avtom pripeljali na sprejemni oddelek bolnišnice 19-letnega Adriana Lonzo od Sv. M.M. Sp., ki se je pritoževal zaradi bolečin v očeh. Mladenič, ki je po nudeni zdravniški pomoči odšel domov, kjer se bo moral sam zdraviti nekaj dni, je izjavil, da je v ladjedelnici Sv. Marka opazoval varilce pri delu in ga je svetloba plamena, ki so ga delavci rabili, nepričakovano oslepela.

* * *

Malo pred osmo uro zvečer je moral v bolnišnico 42-letni Norio Jaroslav iz Ul. Pončana, ki se je ponesrečil med delom v pristanišču. Zdravniki so težaka, ki si je poškodoval desno nogo, sprejeli iz previdnosti na opazovalnem oddelku. Če ne bo hujšega, bo delavec v 8 ali 15 dneh zopet sposoben za delo.

—«»—

Izlet CGIL v Avstrijo

Nova Delavska zbornica CGIL priredi od 11. do 18. avgusta t. l. izlet v Avstrijo. Ogledali si bodo Koroško, Tirolsko, Salzburško in Štajersko. Ustavili se bodo v vseh glavnih mestih. Vpisovanje je na sedežu nove Delavske zbornice do 22. julija t. l. Potovalni stroški so za člane 22.500 in za nečlane 23.300 lir. V tej vsoti je všteta vožnja z avtopulmanom, prehrana, prenočevanje v hotelih, kolektivni potni list in vstopnina v muzeje in gradove.

Tiskovna konferenca ameriškega gospodarskega atašeja

Gospodarski odnosi med ZDA in Italijo

Vprašanje zdravstvene kontrole in vlaganja ameriškega kapitala v tržaška podjetja

Včeraj dopoldne si je uradno ogledal tržaški velesejem ameriški trgovinski ataše v Rimu Mr. John Kennedy, katerega je spremljal ameriški konzul v Trstu Mr. Garnett in direktor USIS Mr. Wheeler. Ameriške goste je sprejel predsednik velesejma ing. Sospisio, ki jih je tudi predstavil predstavnikom tržaškega tiska ter gospodarskih krogov na tiskovni konferenci, ki je bila opoldne na terasi Palače narodov. Uvodni govor je imel na tej tiskovni konferenci Mr. John Kennedy, ki je dejal, da mednarodni velesejmi predstavljajo odlično priložnost za okrepitev izmenjave blaga, uslug in pobud med raznimi narodi. Nato je orisal razvoj trgovinske izmenjave med ZDA in Italijo, ki je v obeh smereh dosegla leta 1956 okrog 730 milijonov lir in ki se stalno veča, tako da je zabeležil ameriški izvoz proti Italiji v prvem tromesečju tekočega leta porast v višini 40 odstotkov in se je v istem razdobju italijanski izvoz povečal za 17 odst.

V nadaljevanju je ameriški trgovinski ataše govoril o sistemu zaščitnih ameriških carin za katere je dejal, da niso tako občutne ter zagotovil, da se Eisenhowerjeva uprava trudi za znižanje vseh zaprek mednarodne trgovine.

V zaključku svojih izvajanj je Mr. Kennedy poudaril, da lahko Trst izvrši izredno pomembno nalogo za okrepitev izmenjave med evropskimi državami in da predstavlja naše mesto odprto okno proti deželam z drugačno gospodarsko in politično ideologijo. V razpravi je podpredsednik velesejma Grioni predlagal naj bi ameriške oblasti drugače uredile zdravstveno kontrolo blaga, katerega Amerika uvaža iz prekomorskih držav. Ameriški zdravstveni organi namreč ne poslujejo na osnovi točnih norm, tako da se številni izvozniki znajdejo v resnih težavah, saj jim iz najrazličnejših razlogov prepovedo izkrcanje njih blaga, kljub temu da mu ni mogoče z zdravstvenega stališča ničesar očitati. Podpredsednik velesejma Grioni je poudaril, da nihče ne namerava spreminjati notranjega sistema ameriške zdravstvene kontrole, da pa bi bilo pametno uvesti kontrolo že v izvoznih pristaniščih Italije (Genovi, Neaplju, Trstu itd.) za kar bi stroške radi prevzeli izvozniki.

Ameriški trgovinski ataše je odgovoril, da je to vprašanje zelo zapleteno in ga je praktično skoro nemogoče rešiti, ker ne gre samo za odnose do Italije, temveč za odnose do vseh držav, ki izvažajo prehrambene artikle v ZDA. Na vsak način pa bodo o tem vprašanju že razpravljali.

Predsednik Združenja tržaških industrijcev Doria pa je podčrtal možnosti vlaganja ameriškega kapitala za okrepitev tržaških industrijskih podjetij in pozval ameriške vladne predstavnike, da ukrenejo vse potrebne korake za dosego tega cilja. V tej zvezi in v zvezi z zaželeno okrepitvijo vsestranskih vezi z ZDA je bil zelo zanimiv predlog dr. Ragusin Righija, da bi ustanovili v Trstu mešano italijansko-ameriško trgovinsko zbornico. Na oba predloga je ameriški predstavnik odgovoril, da gre v bistvu za vprašanje zaslužkov in rizika. Ameriški kapital se usmerja tja, kjer obstaja največji zaslužek z najmanjšim možnim rizikom. Glede trgovinske zbornice pa je dejal, da že obstaja podoben organ v Milanu in podružnice tega organa v raznih italijanskih mestih.

Trgovinski ataše veleposlaništva ZDA v Rimu Mr. John Kennedy na tiskovni konferenci. Na njegovi levi strani predsednik velesejma inž. Sospisio

GLEDALIŠČA

TEATRO NUOVO

Predstave skupine «Sence in kitajske lutke» iz Pekinga so bile zaradi tehničnih ovir preložene.

LJUDSKA PROSVETA

Izvršni odbor Slovenske prosvetne zveze v Trstu bo imel sejo danes 5. julija t. l. ob 18. uri na sedežu.

IZLETI

Prosvetno društvo «A. Čok» z Opčin obvešča, da se izlet k izviru Soče zaradi tehničnih ovir preloži na dan 21. 7. 1957. Vpisovanje se nadaljuje od 20. do 21. ure v prostorih društva, Konkonelska ul. št. 1 do 12. julija 1957.

—«»—

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 4. julija 1957 se je rodilo v Trstu 12 otrok, umrle so 4 osebe, porok je bilo 9.

POROČILI SO SE: profesor Vitruvio Schmidichen in profesorica Ana Musuruana, upokojenec Giuseppe Candito in gospodinja Emilija Crisanaz, prodajalec Francesco Magnani in učiteljica Ada Giustina Pischlanz, uradnik Fabio Vidali in gospodinja Laura Sgubini, univerzitetni asistent Luigi Taffara in učiteljica Grazia Rosa, kemik Italo Giacca in šivilja Cosima Garofolo, nogometaš Gentile Bubnich in učiteljica Alma Bani, natakar Pietro Ramani in gospodinja Anita Flego, bančni uradnik Umberto Telussig in gospodinja Fulvia Gon.

UMRLI SO: 56-letna Emilia Rossi por. Preti, 37-letni Francesco Deziot, 82-letna Maria Lanho por. Kupez, 74-letni Antonio Stanich.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN v juliju

INAM, Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Godina, Trg Sv. Jakoba 1; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan); Vernari, Trg Valmaura 10; Vielmetti, Borzni trg 12; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju.

RADIO

PETEK, 5. julija 1957

TRST POSTAJA A

11.30 Lahka glasba; 12.00 Življenja in usode; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Melodije iz operet; 13 in 30 Glasba po željah; 17.30 Plesna glasba; 18.00 Strawinski: Igra kart, balet; 18.22 Lahke melodije; 18.40 Koncert pianistke Enrike Cavallo; 19.00 Orkester Melachrino; 19.15 Žena in dom; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Šport; 20.30 Zbor Slovenske filharmonije; 20.50 Havajski motivi; 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu; 21.15 Velika dela slavnih mojstrov; 21.45 Lahka glasba; 22.00 Velika arheološka odkritja; 22.15 Lepe operne arije; 22.35 Sibelius: Peleas in Melisanda, suita op. 46; 22.55 Orkester André Kostelanetz; 23.30 Polnočna glasba.

TRST I.

14.30 Tržaška kulturna kronika; 18.25 Reportaža s kolesarske dirke po Franciji; 18.59 Skladbe Franza Leharja; 19.15 Zgodbe o Vikingih; 22.45 Igra orkester F. Pourcela.

Danes ob 21. uri bo oddajal Nacionalni program skladbe jugoslovanskih avtorjev Osterca, Kelemena, Konjoviča, Suleka in Slavenskega.

KOPER

Poročila v italijanščini: 6.30, 12.30, 16.30, 17.30, 19.15, 23.00.

Poročila v slovenščini: 7.30, 13.30, 15.00.

7.15 Glasba za dobro jutro; 7 in 15 Jutranji koledar; 8.00-12.00 Spored iz Ljubljane; 12.00 Glasba po željah; 13.40 Kmetijski nasveti; 13.45 Tisoč in en takt... (pisan spored solistične in orkestralne glasbe); 14.30 Spoznavajmo našo domovino: V srcu Črne gore; 14.40 Zabavne melodije; 15.10 Zabavna glasba; 15.25 Zapeli in zaigrali bodo «Pohorski fantje»; 15.40 - 17.00 Spored iz Ljubljane; 17. Ritmi in popevke; 17.25 Operni odlomki; 18.10 Od melodije do melodije; 19.00 Plesna glasba; 19.30 - 23.00 Spored iz Ljubljane; 23.10 Glasba za lahko noč.

SLOVENIJA

327.1 m, 202.1 m, 212.4 m

7.30 Cicibanom - dober dan! Polde Suhadolčan: Zlatolaska; 8 in 05 Jutranji divertimento; 9.00 Utrinki iz literature - Erskine Caldwell: Tam, kjer so dekleta drugačna; 9.20 Priredbe Franceta Marolta poje Ljubljanski komorni zbor; 10.10 Z našimi solisti in skladatelji; 11.00 Tisoč taktov zabavnih melodij; 11.45 Mladinska radijska povest v nadaljevanjih - Anton Staničič: Mali morski ropar - IX.; 12.00 Opoldanski operni koncert; 12.30 Kmetijski nasveti - Doc. ing. Franc Adamič: Zdaj bomo obrezovali češnje in višnje; 12.40 Igra Planinski instrumentalni sekstet; 13 in 15 Ritmi in melodije; 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.15 Zabavna glasba; 15.40 Samospevi slovenskih skladateljev; 16.00 Mojstri koncertnega odra - Sergej Kjuševicki; 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku; 18.10 Koroške narodne pesmi; 19. Zabavna glasba; 20.00 «Gorska simfonija»; 20.45 Tedenski zunanje-politični pregled 21.00 Igra ansambel Mojmira Sepeta; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Revija plesnih orkestrov.

TELEVIZIJA

11.00 Z mednarodnega teniškega turnirja v Wimbledonu; 18.15 Oddaja za otroke; 20.30 Vesti; Carlo Goldoni: «Il burbero benefico», igra Baseggiova skupina.

KINO

Excelsior. 16.00: «Možje v vojni». R. Ryan in A. Ray.
Fenice. 16.00: «Dekle iz soline». (Kruh in sol). Marcello Mastroianni, Isabelle Corey in Jester Nacfe.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Nazionale. 16.00: «Pristaniški sindikat». James Darren in Laurie Carrole.
Filodrammatico. 16.30: «Puščavske miši». J. Mason, R. Burton.
Grattacielo. 16.00: «Puščavske miši». J. Mason, R. Burton.
Supercinema. 15.30: «Zadnje dogodivščine Paperina in tovarišev».
Arcobaleno. 16.00 «Pustolovščine Tila» (Le diavolerie di Till). Gerard Philipe, J. Villar. Vesele in napete dogodivščine.
Astra Rojan. 16.30: «Nočni ljudje». Gregory Peck.
Capitol. 16.30: «Prekupčevalci Hong - Honga». R. Calhoun in B. Rush.
Cristallo. 16.30: «Gugalnica iz rdečega žameta». R. Milland.
Alabarda. 16.30: «Črna lilija». Dramatičen primer mladinske kriminalitete. Nancy Kelly, H. Jones. Mladoletnim prepovedano.
Ariston. Glej kino na prostem!
Aurora. 17.00: «Lovci na morske pse». V. Mature.
Armonia. Glej kino na prostem.
Ideale. 16.30: «Ljudje in volkovi». Silvana Mangano in Pedro Armendariz. Cinemascope v barvah.
Impero. 17.00: «Mesto pohujšanja». J. Mc Intire. Mladoletnim prepovedano.
Italia. 16.30: «Skrivnostni sadist». Raymond Souplex, Dora Doll.
Moderno. 19.00: «Safari». Victor Mature, J. Leigh. Pustolovščine v Keniji.
Savona. 16.00: «Dekleta prihajajo». Bob Hope.
Viale. 16.00: «Zaseda stotih puščic». Linda Darnell, Dale Robertson.
Vitt. Veneto. 16.00: «Saga o Komančih». Dana Andrews. United Artists.
Belvedere. 16.30: «Pohlep po petroleju». Clark Gable, Spencer Tracy.
Massimo. 16.30: «Cena strahu». Lex Barker, Merle Oberon.
Novo cine. 16.00 «Totò odnehaš ali nadaljuješ». Mike Bongiorno, Edy Campagnoli.
Odeon. 16.00: «Tarzan in lovci slonove kosti». Lex Barker.

—«»—

KINO NA PROSTEM

Paradiso. 20.15: «Yankee paša». Jeff Chandler, Rhonda Fleming.
Ponziana. 20.15: «Avanture Davida Crocketta». F. Parker, B. Ebsen.
Valmaura. 20.30: «Človek z zlato roko». Frank Sinatra, Kim Novak.
Stadio. 20.30: «Polkovnik Hollister». Gary Cooper, Ruth Roman.
Ariston. 20.30: «Lepotice na kopanju». Ester Williams.
Secolo Sv. Ivan. «Noč na strehah». Bratje Max.
Rojan. 20.15 in 22.00: «Tiger na nebu». A. Ladd in June Allyson.
Marconi. Ob 16.30, na prostem 20.30: «Kadar je ljubezen poezija», Janette Scott, Vernon Gray.
Arena dei fiori. 20.30: «Pogum». Totò, Gino Cervi, Irene Galter, G. M. Canale.
Garibaldi. 20.15: «Jeklene morske zveri». W. Holden, N. Olson.
Armonia. «Rešite kralja». Anthony Quinn in A. Dexter.
Skedenj. 20.30: «Pustolovščina v Vallechiari». Smeh. Stan Laurel, Oliver Hardy.

NOVOSTI:
Jens Hagerup: Laponka Juvi L. 390
Tibor Sekelj: Kumeuaua L. 180

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. Sv. Frančiška 20
Telefon 37-338

PREDVOLILNI PROGRAM NEMŠKIH SOCIALDEMOKRATOV

Adenauerjeva politika sile je še vedno «nevarna iluzija»

Čeprav ni nemška socialdemokratska stranka še nikoli nastopila s tako obsežnim programom, se tudi v tem najdejo občutne praznine

S svojim nedeljskim govorom je zapadnonemški kancler Adenauer uradno začel kampanjo za prihodnje državnozborske volitve, ki bodo septembra letos. Nemški socialdemokrati pa so to kampanjo začeli že petnajst dni prej, in sicer ob koncu predvolilnega kongresa v Dortmundu, ko je socialdemokratski predsednik Ollenhauer pred 20.000 delegati in gosti objavil svoj volilni program, ki pa bo, v kolikor bi socialdemokrati na volitvah zmagali, bil hkrati program bodoče njihove vlade. V svojem nenavadno temperamentnem govoru je Ollenhauer prikazal deset tez, ki bi jih lahko na kratko takole označili: mir s pomočjo razorožitve in popuščanje mednarodne napetosti; ponovna združitev v svobodi in varnosti; atomska energija naj služi le v blagor človeštva; stabilna valuta in trdne cene; blagostanje za vsakogar; zagotovitev svobodne konkurence; starost brez materialne bede; gospodarska zagotovitev v gotovost v družini; vsakomur iste možnosti šolanja in dela in končno zaščita demokracije in svobode duha.

Ollenhauer je v svojem govoru ostro napadel «kancler ja hladne vojne» in njegovo zunanjo politiko ter poudaril, da je vprašanje ponovne združitve Nemčije neločljivo vezano z vprašanjem razorožitve in popuščanja mednarodne napetosti. Adenauerjeva politika sile je bila vedno «nevarna iluzija», s katero skuša ovirati londonske razgovore o razorožitvi. Socialdemokratsko programsko geslo «varnost za vse» pomeni, da mora Nemčija aktivno poseči v vprašanje razorožitve, ker sta mir in splošna varnost predpostavki ponovno združene Nemčije.

Ollenhauer je z ogorčenjem napadel tudi Adenauerjevo trditev, da se bodo morali Nemci na prihodnjih volitvah odločiti ali za krščanstvo ali za komunizem. Adenauerja je obtožil, da hoče krščansko-demokratski uniji priboriti monopol, češ da je ona edina nemška državotvorna stranka. Po Adenauerjevem mnenju pa bi svobodna demokratska stranka, ki stoji nekako sredi med socialdemokrati in krščanskimi socialisti, sploh ne smela na volitve in Ollenhauer zatrjuje, da bi Adenauer, v kolikor bi po volitvah prišel ponovno na oblast, sestavil vlado, ki bi bila «najbolj nazadnjaška vlada v Evropi».

Ollenhauer je napadel tudi zapadnonemskega zunanjega ministra von Brentana, ki je trdil, da bi s socialdemokratsko politiko sicer prišli do ponovne združitve Nemčije, vendar pa da bi ta združitev pomenila hkrati «suženjstvo za vso Nemčijo». Glede tega pa je Ollenhauer mnenja, da «sedaj ne gre za suženjstvo ali svobodo, ampak za pošten in odkrit poizkus, s katerim bi se z razgovori in s sporazumom med štirimi velikimi silami prišlo do rešitve nemškega vprašanja in evropske varnosti».

Velik odmev in odkrito odobravanje je imel tudi tisti del Ollenhauerjevega govora, kjer je govoril o vzpostavitvi nove nemške armade in kjer je omenil prve žrtve «starega pruskega militarizma, katerega duh ponovno veje po nemških vojašnicah». Prve žrtve so bili nemški vojaki, ki so umrli v hladnih valovih reke Iller. Odgovornost za to — je rekel Ollenhauer — ne nosijo le neposredni poveljniki teh vojakov, ampak predvsem oni, ki so politično odgovorni za prenagljeno vzpostavljanje nove armade. Socialdemokrati so izrazito proti vojaški obveznosti in za vzpostavitev take vojske, ki bi jo sestavljali izključno prostovoljci.

Zapadnonemški socialdemokrati hkrati zahtevajo od vlade, da se takoj zoperstavi atomski oborožitvi nemške vojske in kopičenju atomskega orožja na ozemlju Zapadne Nemčije. Nemška vlada mora hkrati zahtevati od odgovornih držav ustvaritev splošnega evropskega varnostnega sistema, ki bi ustrezal načelom Združenih narodov in za katerega bi jamčile ZDA in ZSSR.

V socialdemokratskem programu zavzemajo precej prostora tudi gospodarska in socialna vprašanja. Samo ob sebi je razumljivo, da so proti dviganju cen, vendar so proti temu, da bi država določala cene, ker so za svobodno gospodarsko politiko. Dvig cen pa bi morala vlada preprečiti z znižanjem carin in z osvobajanjem davčnih dajatev prometa življenjskih prehrambenih artiklov. Hkrati bi izdatki, ki se danes dajejo v oborozevanje, zadostili najnujnejšim potrebam gospodarstva. Rudniki premoga in bodoče atomsko gospodarstvo pa morajo biti pod demokratično kontrolo.

Socialdemokrati že sedaj obljubljajo, da bo ena najnujnejših nalog bodočega parlamenta s socialdemokratsko večino «resnična socialna preosnova», ki predvideva, da se morajo pokojnine avtomatično prilagajati življenjskemu standardu delovnega ljudstva, da morejo delavci tudi v času bolezni dobivati z zakonom določene plače, da mora biti družinam zagotovljena življenjska raven, da morajo matere, ki imajo otroke v šoli, v času, ko ne morejo delati, dobivati podporo, da jim ni treba delati itd.

V osmih letih, odkar je zapadnonemška socialdemokratska stranka v opoziciji, ni nikoli izdelala tako določenega in obsežnega programa. V njem pa je kljub temu nekaj vprašanj, ki niso jasna, nikjer ni niti govora o nacionalizaciji niti o socializmu. Toda eden izmed vodilnih ideologov nemške socialdemokracije Eichler je malo pred tem objavil brošuro o podržavljenju težke industrije. Ta brošura pa prav gotovo v sedanjem času ni bila na mestu, ker je nemške liberalce odtujila in jih približala demokristjanom.

Poleg tega mnogi nemški in zapadni krogi nasploh močno cenijo Adenauerjev avtoritativni režim, ki jim je bolj pri srcu kot svobodna socialna vlada pod socialdemokratskim vodstvom. Zato izgledi nemških socialdemokratov na uspeh, ki so bili izredno veliki, še ne predstavljajo jamstva za zmago.

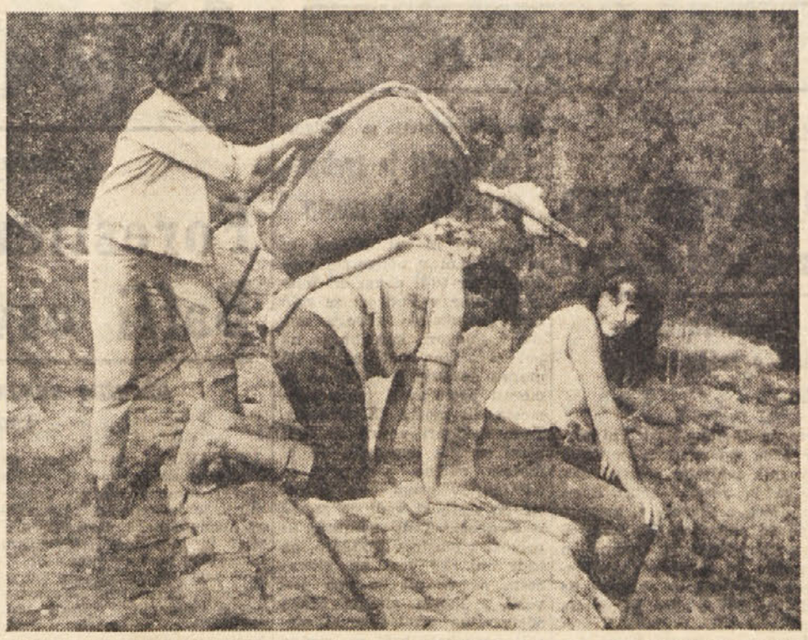

12-letna Elizabeta, 16-letni Enzo Rossi ter 17-letni Carlo Rognoni so v bližini Rima pri igranju odkrili 2000 let staro rimljansko kopališče in hodili tja več mesecev kopat v prostem času. Hkrati so odkrili v bližini ostanke starodavnih ognjišč iz predrimljanske dobe

PRETEKLO SREDO SO GA PREDSTAVILI OBČINSTVU

NOVI MALI «FIAT 500» že na italijanskih cestah

Po zunanjosti je podoben starejšemu bratcu «Fiatu 600», od prejšnjega «Topolina» pa se razlikuje po večji udobnosti in manjši potrošnji bencina

Včeraj je velika italijanska tovarna avtomobilov Fiat začela prodajati «novi 500», t. j. nov mali avtomobil, ki predstavlja najbolj sodobno obliko dosedanjih «Topolinov» in ki je po vseh svojih zunanjih in tehničnih značilnostih zelo podobna štirisedežnemu «Fiat 600».

«Novi 500» stane v podružnici 490.000 lir. Poleg tega pa je treba plačati še 14.700 davka na poslovni promet (IGE) in okrog 9.000 lir za kolavdacijo in razne stroške, tako da stane dejansko okrog 514.000 lir. Zanimanje za ta nov ekonomični avtomobil je zelo veliko, saj so v Trstu do sedaj, in sicer še preden so ga videli, naročili že okrog 500 novih vozil. Ko se naroči avtomobil je treba plačati 50.000 lir predujma; drugih 50.000 lir plača interesent ko mu avtomobil izročijo. Ostalo vsoto pa lahko odplačuje na obroke. Zdi se, vsaj tako so nam povedali na tržaški podružnici Fiat, da bo moč ta avtomobil odplačevati v največ 30 obrokih, z namenom, da omogočijo nabavo širšemu krogu prebivalstva, zlasti pa še mnogim tistim, ki se sedaj vozijo s skuterjem.

«Novi 500» bo poleg drugega povzročil tudi padec cene «500-C», kar bo omogočilo prav tistim osebam, ki ne razpolagajo z zadostnimi sredstvi za nabavo «novega 500», da se motorizirajo na štiri kolesa. Gotovo je, da bo «novi 500» dal še večji razmah motorizaciji širšemu krogu prebivalstva, tako za poslovne, kakor tudi za zasebne potrebe.

Novi mali avtomobil je zgrajen po najbolj sodobnih tehničnih načelih. Motor je nameščen na zadnji strani vozila, kot se je to zelo dobro obneslo pri «Fiat 600». To seveda omogoča večje izkoriščanje notranjega prostora, večjo vzdržljivost celotne strukture in mu daje še druge prednosti, ki jih ne bi mogli izkoristiti, če bi ga namestili v sprednjem delu vozila. Motor pa je zgrajen po novem načinu, in sicer na zračno hlajenje; ima dva pokončna valja in je štiritaktni. Zračno hlajenje motorja ima to prednost, da ni treba skrbeti za hladilnik in da ni nevarnosti, da vam pozimi voda zmrzne. Zato je takšen motor prikladen za vsakršno temperaturo.

Tudi «novi 500» ima vsa štiri kolesa neodvisna, vzmete in sistem prestav, kot jih ima «Fiat 600». Ta način omogoča temu malemu avtomobilu izredno stabilnost na ovinkih, ne glede na to, ali vozi eno ali več oseb. Kot smo že sami poizkusili, je upravljanje tega novega malega avtomobila Fiat zelo enostavno, vožnja z njim pa prijetna. Zlasti se to opazi na ovinkih, kjer se tudi pri ostrem zavijanju ne občutijo nobene posebne motnje.

Čeprav je «novi 500» lažji in za malenkost manjši od «500-C», ima vendar v notranjosti mnogo več prostora ter porabi manj bencina. V notranjosti sta nameščena dva udobna sedeža. V prostoru za prtljago, ki je nameščen za sedežema, morata udobno sedeti dve nedorasli osebi. Zunanja oblika «novega 500» je zelo podobna obliki avtomobila «Fiat 600». Ima pa to prednost, da je moč streho odpreti, kar je zlasti prikladno v poletnih mesecih. Avtomobil je opremljen tudi z napravami za hlajenje in ogrevanje notranjosti.

Najvažnejše pri tem novem malem avtomobilu pa je to, da je zelo ekonomičen. Saj porabi komaj 4.5 litrov bencina na 100 km, vsi ostali stroški za vzdrževanje in periodično revizijo pa so — v primeri z drugimi avtomobili — zelo nizki. Zato je že sedaj gotovo, da bo ta novi mali avtomobil v najkrajšem času zagospodaril na italijanskih cestah, ki na žalost že sedaj niso več kos stalnemu naraščanju motornih vozil. Vprašanje cest pa more rešiti le država, ker je to njena dolžnost, saj dobiva letno na stotine in stotine milijard lir dohodkov od davka na proizvodnjo avtomobilov, na bencin itd.

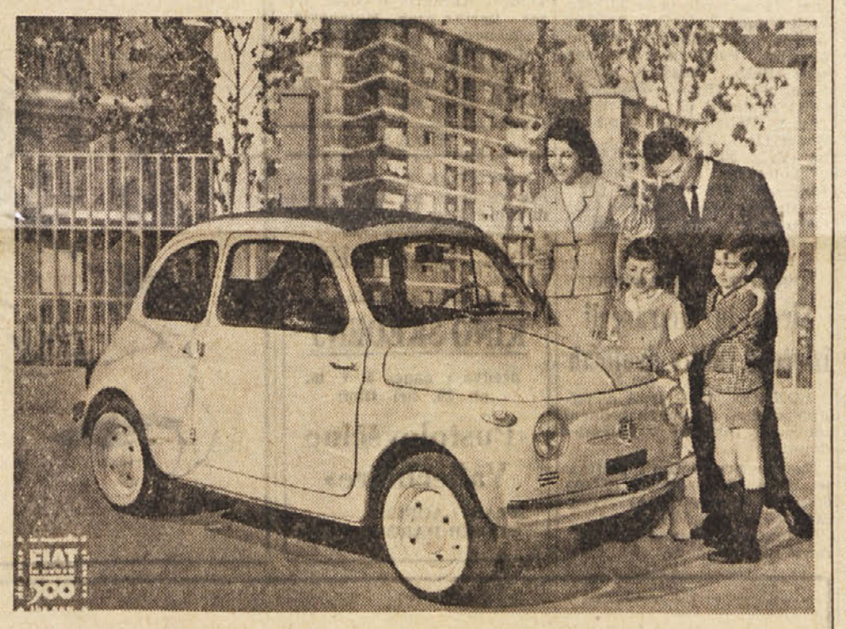

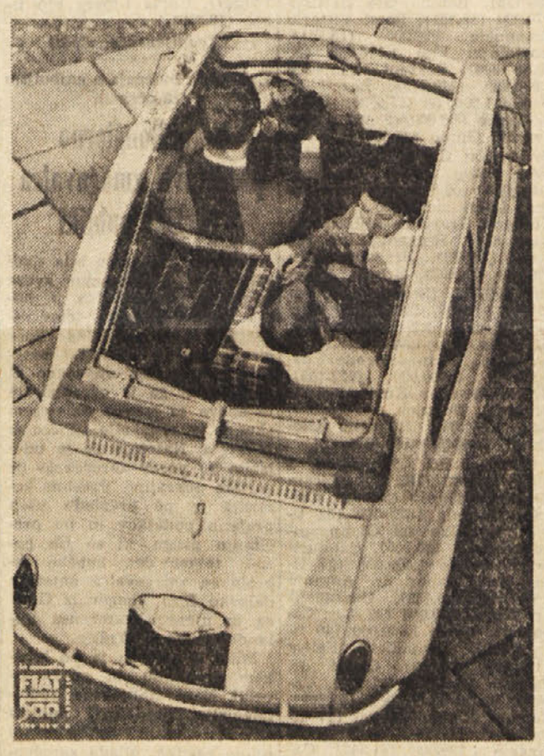

FRANCE BEVK:

KRIVI RAČUNI

Primorska založba Lipa v Kopru je izdala kot svojo 36. knjigo povojne novele Franceta Bevka z naslovom Krivi računi. *Nastajale so v letih po zmagi nad fašizmom in nacizmom. Nekatere so izšle prvič v tržaških Razgledih in drugod. Naslov je izbran po šesti noveli, značilen pa je za vso zbirko, kér se tudi iz drugih oglašajo raznovrstni krivi računi. Snovi so zajete iz dobe fašizma in iz druge svetovne vojne in prikazujejo značilne usode zahodnih slovenskih ljudi, zlasti s Tolminskega, na ozadju fašističnega in nacističnega nasilja. Prav po tej snovnosti bi se knjiga lahko imenovala «Žrtve nasilja» ali podobno. Če je tista doba nasula slovstvenim oblikovalcem življenja skoraj neizčrpno bogastvo zgodb in motivov, velja to prav posebno za Franceta Bevka, ki je bil sam priča človeškega in nečloveškega trpljenja po ječah in taboriščih in se je iz njega rešil v narodnoosvobodilno borbo.*

Objavljenih spisov je devet, sedem novel in dve lirsko predahnjeni črtici. Norišnica opisuje življenje internirancev v južni Italiji. V zasilni bolniški sobi, kamor preselijo skromnega istrskega učitelja Venčka Baruta, prisostvujemo razgibanemu razgovoru nekaj izrazito očrtanih nesrečnežev. Nasprotja se krešejo in rastò v hude napetosti med uslužnim človečkom Onofrijem, vohunskim Cipollo, moči nabirajočim Ribellejem, v roman zamaknjenim Veronesejem, vpijočim lombardskim kmetom Antoniom, zaradi bourbonstva priptrtim Sicilijancem Nonom in apostolsko opominjajočim «tresavcem», dokler nekdo iz kota ne pribije, da je to prava norišnica; Nono doda miniaturno sličico o svetniku donu Geremiji. Družbica spominja precej na zunanji svet. V prvem natisu (tržaški Razgledi 1952) je bila zgodba položena na jezik Venčku Barutu; zdaj je njegovo vlogo prevzel pisatelj sam.

V noveli Težka pot je Bevk izklesal lik razdvojene tolminske matere Uršule Zerjun, ki ji je hči Malka poročena v Gorici s karabinjerskim brigadirjem Desantijem, sina Zidorja pa ji mučijo v tolminski ječi, ker je pomagal partizanom. Mati gre na težko pot, da bi Malka pri možu posredovala in bi mož prosil za sina, naj ga ne mučijo. Ponoči pa mati sliši, kako tudi Desanti pretepa slovenske fante, in zapusti obupana sredi noči strašni dom odtujene hčere. Pekoče duševne muke nesrečne matere vzbujajo usmiljenje in sočutje, pa tudi strmenje nad brezni človeške grozovitosti.

Prav tako grozotne so muke, ki jih v narodnoosvobodilni borbi prebijata tolminski oče Nace Tušar s samote pod Plešivcem in njegov štirinajstletni sin Silvester. V jesenski noči jima Italijani naložijo, da pripeljeta na lojtrniku ubitega italijanskega častnika do krčme na Vozlišču. Prepričana sta, da se bosta takoj vrnila. Toda zaprejo ju v temno klet. Čez več ur grozotnega ugibanja izve Nace, da mu očitajo, da nosi hrano partizanom. Skrivnostna negotovost razjeda očeta in sina do trenutka, ko ju zahrbtno postavijo pred puške. Oče pade, sin uide v temo, a ga streli kmalu dosežejo. In ta oče je imel sina Tončka v italijanski vojski v Albaniji. Prizori so podrobno prikazani z globokim dušeslovnim realizmom.

V rahlejši zvezi z borbo je Joštova zgodba, ki je izšla v Naši sodobnosti 1955 in je v tej knjigi ponatisnjena z naslovom Jošt pripoveduje in z nekaterimi spremembami zlasti v prvem in zadnjem odstavku. Osvetljujejo se odnosi med hlapcem in gospodarjem Jeklinom, ki goni hlapca v mrzlem nalivu po orehove hlode iz golega koristoljubja. S tem prebudi v njem človeško dostojanstvo, da užaljen zapusti službo. Čez deset let se njegovo sovraštvo unese, ko izve, da je bil tudi Jeklin s partizani in so mu Italijani zažgali dom, njega pa ubili. Jošt razčlenjuje svoja čustva z nekakšnim pisateljskim mojstrstvom.

Iz kurirskega življenja je zajeta novela Tovariš o Tolmincu Rafelu in Vipavcu Bojanu, ki neseta v pomladi pismo proti Trstu, a ju na Krasu v mraku prestrežejo Nemci. Bojan pade, Rafel reši njegovo pismo do kurirke Dane in izvrši še težjo dolžnost, da javi Bojanovo smrt njegovi materi in sestri. Požrtvovalno tovarištvo se odigrava na ozadju kraške pokrajine.

V noveli Krivi računi, ki je dala naslov vsej knjigi, je natanko razčlenjen težavni, zapleteni, v sebičnosti zakoreninjeni značaj Tonča Plečarja, ki spravi sina Roberta med borbo v nepravi tabor in ga mora ob zmagi partizanov mrtvega pripeljati v ukajočo vas, polno zastav, k ženi in hčerkam, ki so bile s partizani. V vaškem okviru je umetniško obdelan pojav, ki je imel podobne korenine tudi v narodnem okviru.

Iz krivih računov je potekla tudi novela Štefa se vrača o gorskem kmetu, ki se je ob osvoboditvi zbal za svojo lastnino ter se z ženo Tino umaknil v Gorico k hčeri, poročeni s policijskim agentom Amadejem Ruffinom. Tu sta naletela na drugačna ponižev anja in obetalo se jima je taborišče. V bridkem razočaranju sta se vrnila v plohi na zapuščeni dom in se potrpežljivo lotila obnavljanja, med katerim je muhasti sebičnež prvič — «začutil domovino». Poseben čar te in večine takih zgodb tiči v nazorno in prepričljivo opisanih podrobnostih, ki kažejo, kako dobro pozna pisatelj okolje, iz katerega zajemlje.

Lirična črtica Pravica je posvečena tržaški ženici, ki je pisatelju sporočila: «Kako smo bili žalostni, ko so odhajali partizani! In kako nam bo gorje, če se ne vrnejo...» Njegov odgovor tolaži: «Pravica je. Pride!... Mladi narodi imajo vso bodočnost šele pred seboj...» (str. 97).

Prav tako lirična je črtica Naše morje, o katerem pravi, da se ga njegove oči že v koprskih dijaških letih niso mogle nikoli naužiti, češ: «Sele morje mi je utešilo prirojeno hrepenenje po širini». Botra Mikólo pa še vprašuje: «Kakšne so besede, ki jih danes govoriš tistim, ki so znova segli po znoju in krvi tvojih očetov in dedov? Odpri jim svojo knjigo o naših ljudeh s Krasa, da bodo osramočeni spoznali krivico in priznali našo pravico» (str. 124).

Oblikovna plat knjige kaže vse odlike pisateljeve zrele pripovedne umetnosti. Italijanske osebe govorijo povsod čisto slovenščino. Le v Težki poti je pisatelj pustil Italijanom italijanščino ter jo položil celo slovenski materi na jezik, da bi bil realizem učinkovitejši. Krepke, sočne in izrazite so mnoge primere in rečenice, n. pr.: «Tonč je bil kot z nevihto nasičen oblak» (81); «Vdanost v usodo se ga je prijemala le za minute kot sneg mokrih tal» (90); «Iz dolgočasja je obešal jezik na tovariša, kakor da preizkuša njegovo potrpežljivost» (72); «Boljša slaba vožnja kot dobra hoja» (100); «zaradi strahu, ki nima ne nog ne stola» (38); «Zmagala je Jeklinova nagnanost na delo» (56). Zelo natančni slovniški drobtničarji bi morda tu ali tam kakšno črko dodali, odbili ali spremenili; gotovo bi črtali predlog za pred nedoločnikom v stavku: «Ničesar več nisem imel za razmislitiv (60), prislove težje, lažje, bliže bi spremenili v teže, laže, bliže, namesto «dolgo let» (116) bi zahtevali «mnogo let» ali samo «dolgo», a marsikaj bi šlo na popravljavčev rovaš.

Če pravi Božidar Borko v Naši sodobnosti (1955, 1085-1087), da France Bevk «ni samo naš najrodovitnejši oblikovalec slovstvenih vrednot, marveč tudi literarni in politični predstavnik najzahodnejše in po svoji zgodovinski usodi najbolj trdo preizkušene slovenske pokrajine», velja to v polni meri za Krive račune. Sodimo, da je imela založba Lipa s to zbirko zelo srečno roko.

ANDREJ BUDAL

ZA ATOMSKI RAZVOJ BO FRANCIJA V 5 LETIH PORABILA 800 MILIJARD

Francosko odposlanstvo na rimskem kongresu jedrskih strokovnjakov je dopisniku Anse izjavilo, da predvideva francoski visoki komisariat za jedrsko energijo velik razvoj jedrske znanosti v Franciji in da bo v treh letih (od 1955 do 1958) potrošenih v ta namen sto milijard frankov. Isto odposlanstvo je izjavilo, da so v Franciji od 1948 do letos zgradili šest jedrskih reaktorjev.

Z letošnjim letom se v Franciji začenja zvajanje drugega petletnega načrta za atomski razvoj Francije, ki predvideva stroške 384 milijard frankov, katerim pa je treba dodati še kakih deset milijard na leto kot delež francoskega komisariata za atomsko energijo ter še 128 milijard frankov kot delež Francije v okviru Evratoma. To pomeni, da bo Francija v teh petih letih vložila v ta namen 800 milijard frankov.

Kar se tiče napredka na področju jedrskih reaktorjev, je francosko odposlanstvo povedalo, da proučujejo sedaj v Franciji možnost izgradnje podmornice na jedrski pogon. Ta reaktor bo izdelan za «prirodni uran». Njihov namen glede tega je, da se «odpre pot» bodočim reaktorjem za pogon ladij in drugih preciznih naprav in hkrati, da se usposobi zadostno število strokovnjakov za morsko mornarico.

Francoski znanstveniki pa računajo tudi z gradnjo atomskih električnih central. Po dosedanjih načrtih bodo do leta 1965 v Franciji atomske centrale producirale na leto 800 tisoč kWh električne energije, kar pomeni okoli 5 odst. vseh francoskih potreb, s čimer bo francosko gospodarstvo prihranilo okoli 2 milijona ton premoga na leto.

Posebna pozornost se pri tem posveča tudi strokovnjakom za tovrstno znanost in industrijo. Po sedanjih predvidevanjih bo francoska državna in zasebna atomska industrija že leta 1961 potrebovala nad 15 tisoč inženirjev in visokokvalificiranih strokovnjakov za to panogo.

POMENEK O JEZIKU

NI PRAVILNO:

To je pa res mala razlika! S svojo majhno ročico ga je božala. Ves dan čepi v svoji majhni sobici.

Majhen mali

PRAVILNO JE:

To je pa res majhna razlika! S svojo malo ročico ga je božala. Ves dan čepi v svoji mali sobici.

MALI (NE MAJ.) je le določna oblika od majhen.

* * *

NI PRAVILNO:

Vsak dan se sonči, pa le ne more počrneti. Zadostuje počrneti s tušem in se lise ne bodo videle. Si preveč počrnel, zato se črte ne vidijo!

Počrneti počrniti

PRAVILNO JE:

Vsak dan se sonči, pa le ne more počrneti. Zadostuje počrniti s tušem in se lise ne bodo videle. Si preveč počrnil, zato se črte ne vidijo!

POČRNITI — napraviti črno, POČRNETI pa postati črn.

* * *

NI PRAVILNO:

Čemu si prišel tako pozno? Čemu ne greš se domov? Zakaj pa si prijel zgoraj? Zakaj pa tako teče? Zakaj pa ne govoriš?

Zakaj čemu

PRAVILNO JE:

Zakaj si prišel tako pozno? (Ker se je ustavila ura). Zakaj ne greš se domov? (Ker nisem še vsega opravil). Čemu pa si prijel zgoraj? (Da se ne bi prevrnilo). Čemu pa tako teče? (Da nam hitreje prišel.) Čemu pa ne govoriš? (Da ne bo zamere).

ČEMU — NAMEN in mu sledi odgovor z DA. ZAKAJ — VZROK in mu sledi odgovor s KER.

Velikanski izbruhi na Soncu

28. in 30. preteklega meseca so v raznih zvezdarnah opazili na Soncu izredno velike izbruhe. Prof. Ohman iz švedske zvezdarne na Capriju pa je 3. t. m. ob 8.22 opazil nov izbruh, ki je se mnogo večji od prejšnjih in ga je ocenil s številko 3+, kar pomeni, da je večji od vseh doslej zabeleženih izbruhov na Soncu. Vest je bila v okviru znanstvenih vstanov in opazovališč, ki so posejane po vsem svetu v zvezi z geofizikalnim letom, razsirjena po vsem svetu in znanstveniki pričakujejo od tega močne reperkusije tudi na Zemlji, ki igra v tem primeru vlogo velikanskega magneta. Vplivi teh izbruhov se na Zemlji občutijo dvajset minut po izbruhu in se odražajo na različne načine, kot n. pr. v obliki severnih sijev, v motnjah kratkih radijskih valov in drugače. Italijanska poročevalna služba italijanske komisije za mednarodno geofizikalno leto je javila, da se bodo zgoraj omenjeni vplivi opazali na Zemlji v naslednjih 24 urah.

Z RAZPRAVE PRED POROTNIM SODIŠČEM V PADOVI

Gorreri res ni poznal Bianchija?

Na včerajšnji razpravi pred porotnim sodiščem v Padovi so zaslišali 290. pričo: Pietra Trombetto, ki je bil v zaporu takrat, ko se je v njem nahajal tudi Luigi Canali-«Neri». To je bilo v januarju 1945 v Como-Borghi. Nekega dne so se nekateri pripadniki Crnih brigad spravili na Canalija, priča pa ne more trditi, da bi bil «Neri» karkoli priznal. V začetku februarja pa so Trombetto, skupno z «Gianno» premestili v Monzo. Hkrati z njima so v Monzo premestili tudi polkovnika Morandija. V času, ko je bil v Monzi, naj bi Trombetta zaupal policijskemu agentu Peregu, ki je bil tudi zaprt, da je Morandi med zaslišanji večkrat imenoval «Nerija». Predsednik sodišča je odredil soočenje med obema. Agent Perego je okoliščino potrdil, medtem ko je Trobetta izjavil, da se tega ne spominja.

Nato ga je predsednik vprašal, če je videl polkovnika Morandija in «Gianno», ko so ju premestili v Monzo. Trombetta je to potrdil in dodal, da sta bila oba vklenjena. Predsednik ga zavrne, da to ni res, ker Morandi ni bil vklenjen.

Nato je predsednik sodišča vprašal Perega, če so z Morandijem v zaporu ravnali s kakšnim posebnim obzirom, kar pa je Perego zanikal in dodal, da so z vsemi ravnali slabo.

Nato so soočili s Peregom še Erarda Ciancaglinija, ki naj bi Peregu izjavil, da ne razume, zakaj Gorreri trdi, da Bianchija ne pozna, ko pa sta skupaj zahajala v njegovo gostilno in ga je Gorreri celo naprosil, naj bi Bianchiju izročil člansko izkaznico KPI, češ da sta z Bianchijem prijatelja. Na to naj bi mu Ciancaglini dejal, da je Bianchi bolj Gorrerijev prijatelj kot njegov.

Perego je imenoval dr. Locatellija, ki naj bi bil prisoten tistega dne, ko je Bianchi zaprosil Gorrerija, naj mu posodi avtomobil, da bi šel na kraj med Acquaseria in Rezzonico, kjer so našli truplo njegove hčerke. Ob tej priliki naj bi Bianchi dejal Gorreriju: «Vem, kdo je ubil Annomarijo in ga bom prijavil.» Tudi dr. Locatellija bo sodišče zaslišalo.

Na vprašanje predsednika sodišča je Perego izjavil, da sta bila «Neri» in Arrigoni zelo dobra prijatelja. Arrigoni je bil namreč preč Gorrerijem tajnik comske pokrajinske organizacije KPI, in Perego izjavlja, da je pri nekem srečanju imel vtis, kakor da bi Gorreri hotel preprečiti sestanek med «Nerijem» in Arrigonijem.

Zadnja priča na včerajšnji razpravi je bil odvetnik Giovan Battista Campagnolo iz Milana, ki naj bi, po izjavi Giuseppa Tuissija, na skrivaj govoril z «Gianno» takoj po osvoboditvi. «Gianna» naj bi mu zaupala svojo bojazen glede morebitnih represalij, če bi šla v Como. Skušala je doseči ponoven razgovor s Campagnolom, a se ji to ni posrečilo. Na vprašanje predsednika, zakaj se je «Gianna» obrnila prav nanj, ni vedel odgovora. Dejal je le, da ga je videla na sedežu federacije v Milanu, kjer je bil v svojstvu člana gospodarske komisije, in da je hotela z njim govoriti verjetno zato, ker je menila, da mu je bilo kaj znano.

Ob koncu je sodišče sklenilo zaslišati še Pietra Campinija iz Alessandrie, ki mora pričati v zvezi z navidezno ustreliitvijo Gorrerija pri Monte Bisbino. Na predlog državnega pravdnika pa je predsednik sodišča obsodil na 5000 lir globe pričo Marca Bonzija-«Martina», ki bi se moral javiti sočišču včeraj, pa ga na razpravi ni bilo. Tako ga bodo privedli s silo na današnjo razpravo.

— *Morate pa vendarle priznati, da imam odlične zavore!...*

Goriško-beneški dnevnik

S sinočnje seje občinskega sveta

Občinski svet soglasno odobril resolucijo o prosti coni

Enotno stališče glede zakonskega osnutka demokristjana Rizzattija, v katerega pa je treba vnesti člen o razširitvi proste cone na vso goriško občino

Sinoči so na seji občinskega sveta vsi prisotni občinski svetovalci soglasno odobrili resolucijo o prosti coni. V njej so se sklicevali na sejo z dne 2. maja letos, na kateri je bila prikazana nujnost podaljšanja zakona 1438 o prosti coni. Ugotovili so, da so se načelniki političnih skupin v ponedeljek zedinili, da se podaljša zakon o prosti coni z odobritvijo zakonskega osnutka 1767, ki ga je 28. novembra lanskega leta predložil senatu senator Rizzati, vendar z dopolnilom, da se v ta zakonski osnutek vključi člen, s katerim naj bi se prosta cona razširila na celotno področje goriške občine.

Enoten nastop občinskega sveta bo prav gotovo pripomogel senatorjem pri njihovem delu za podaljšanje veljavnosti tako važnega zakona. Obenem bodo morali senatorji upoštevati soglasno izraženo željo o razširitvi proste cone na vsa predmestja Gorice.

Pred odobritvijo resolucije je župan obvestil občinski svet tudi o sklepu, ki so ga sprejeli načelniki političnih skupin, da se bo takoj po podaljšanju zakona začela diskusija o upravnem organu proste cone, za katerega obstaja poseben zakon. Na račun tega organa je bilo največ kritik, ker je njegov pravilnik vseskozi pomanjkljiv in javnosti neznan.

V začetku seje se je župan v imenu vseh poklonil spominu inž. Principa, bivšega ravnatelja občinskih podjetij, ki so ga včeraj pokopali. Nato je govoril Pedroni o Garibaldiju, čigar 150. obletnica rojstva poteka prav te dni in kakor vedno je hotel tudi tokrat izrabiti to priložnost in blatiti odporniško gibanje. Vendar se občinski svet ni spustil v polemiko.

Župan je odgovoril tudi na interpelacijo svetovalca PSI Pizzula, ki je zahteval od občinskega sveta pojasnila glede pokritja trga na debelo, prodaje blaga na drobno v bližini obeh goriških trgov ter o ustanovitvi trga na debelo v Standrežu. Na prvo vprašanje je župan izjavil, da je že 6 let pripravljen načrt za gradnjo strehe in splošno ureditev trga na debelo in da je upati na skorajšnji pričetek javnih del. Prodaja na drobno v bližini trgov urejuje poseben pravilnik, končno pa je glede gradnje trga na debelo v Standrežu dal negativen odgovor. Izjavil je, da bi z gradnjo trga na debelo ne bili zadovoljni vsi Standrežci (trgovci), in da bi to pomenilo prevelike stroške za občino, ki ni uredila niti mestnega trga. Pizzul se z izjavo ni zadovoljil, nakar ga je župan naprosil, naj da nove predloge za ureditev tega vprašanja.

—«»—

Vročina vedno hujša

Ponekod v mestu so te dni zabeležili tudi 35 stopinj C

Od nedelje dalje je nastopila prava poletna vročina, zaradi katere so še noči tako tople, da mnogim ne dovoljujejo mirnega sna. Vse dneve smo zabeležili nič manj kakor 33 stopinj Celzija, v nekaterih krajih, predvsem v mestu, tudi 35 stopinj. Zdi se, da kljub oblakom, ki so se sinoči pojavili le za kratek čas, ne moremo še pričakovati osvežujočega dežja, čeprav si ga od srca želimo vsi, posebno pa naši kmetje, ki jim je suša škodila predvsem na povrtnini.

Meščani se skušajo hladiti v Soči, katere obrežje je bilo te dni vedno polno, kdor pa ima na razpolago več časa in seveda potrebno vozilo, pa gre raje k morju, čeprav je pot tja in nazaj, prav zaradi sonca, ki strašno pripeka, precej naporna. Pravijo, da oddide dnevno iz Gorice tudi po 500 ljudi k morju. Vsekakor je največji naval ob nedeljah ko se obala Sesljana spremeni tako rekoč v goriški Korzo.

—«»—

Smrtna nezgoda mlade Sovodenjke

Z motorčkom zaletela v težak tovornik

Sinoči ob 22. uri je v goriški bolnišnici umrla zaradi posledic hude prometne nesreče 33-letna Karmela Petejan iz Sovodenj Ul. 24. maja 43, ki je ob 17.15 privozila z motorčkom iz Ulice Baiamonti proti križišču Ul. Vittorio Veneto in U. Bona. Najbrž ni mlada žena opazila, da je imel tovornik podjetja «Goriziana», ki ga je vozil 24-letni Boris Gomišček s Placute 8, priključeno še prikolico. Na križišču je tako prišlo do trčenja in pri tem se je seveda Petejanova prevrnila in obležala na asfaltu. Pri padcu je dobila hude poškodbe v glavo. V bolnišnici so ji nudili hitro pomoč, vendar so bile rane tako hude, da je tudi operacija ni mogla ohraniti pri življenju.

—«»—

Izlet SPD na Krn

PD iz Gorice priredi v soboto 6. julija in v nedeljo 7. julija izlet z avtobusom do Soče, nato pa skozi Lepeno na Krn. V nedeljo povratek v Kobarid. Prijave sprejema trgovina Črmelj na Kornu.

—«»—

DEZURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Pontoni-Bassi, Raštel 18, tel. 21-24.

Opozorilo čitatelja iz Podgore

Odstraniti je treba grmičevje ob mostu

Podgorci in vsi delavci, ki so zaposleni v podgorski predilnici ter tudi drugi, ki imajo opravke v Podgori se zelo radi poslužujejo novega mostu v Podgori, ker jim je na pol skrajšana pot, ki so jo morali opraviti prej, ko so se morali posluževati pevmskega mosta ali mosta IX. avgusta. Toda nekateri vozači in tudi pešci so nas opozorili, da bi morala občina poskrbeti za odstranitev grmičevja, ki raste ob cesti, ki vodi do mosta v Podgori. Tisti namreč, ki privozi z mosta v Podgoro, pa tudi oni, ki vozi po glavni cesti, ne ve ali bo kdo privozil z mosta ali ne. Poleg odstranitve grmičevja bi morali poskrbeti tudi za cestne table, ki bi opozarjale, kje točno leži novi most. Posebno je to važno sedaj, ko mnogi zanj sploh še ne vedo.

—«»—

— KINO —

CORSO. 17.00: «Kriminalec na asfaltu», A. Steel, v barvan.

VERDI. 17.00: «Prepovedana pesem», Claudio Villa.

VITTORIA. 17.15: «Davy Crochett in gusarji», panoramično platno v barvah.

MODERNO. 17.00: «Grisby» J. Gabin.

Poletni kino bo predvajal prvi film v soboto zvečer.

Seznam plačevalcev Vanonijevega davka za leto 1957

2.566 goriških davkoplačevalcev prijavilo milijardo in pol dohodkov

Pred dnevi so bili na goriški finančni intendanci objavljeni prvi seznami goriških davkoplačevalcev, ki so prijavili dohodke po Vanonijevem zakonu. Skupno število prijav znaša v naši občini 2.566, in za eno milijardo 448 milijonov lir skupne vrednosti.

V seznamu, ki ga objavljamo, so vsi tisti davkoplačevalci, ki so prijavili več kot 800.000 lir letnih dohodkov.

Največ dohodkov je prijavil dr. Giusto Montena, sledijo:

Inž. Giovanni Deperis Zardini (6.100.000), Enrico Mattioni (6.100.000), Lino Mattioni (6.000.000), Angelo Ciotti (5 milij. 800.000), dr. Luigi Sussi (5.500.000), Oristilla Missio vd. Orzan (5.000.000), Bruno Perco (4.950.000), Brunnschweller Kurt (4.00.000), Adolfo Perco (4.250.000), Pietro Venturini (4.150.000), Iginio Comar (4 milij. 50.000), Francesco Bozzani (3.950.000), Luigi Tacchino (3.600.000), dr. Alberto Brunnschweiler (3.600.000).

Seznami:

Alberto Abes 1.480.000 (32.037), Albrecht Otto 1 milij. 720.000 (58.676), Alesani Attilio 1.000.000 (19.700). Andreani Giovanni 1.080.000 (31.679), Angelini Giorgio 1.220.000 (29.339), Angsesser Federico 900.000 (18.236), Avogadro dr. Carlo 1.220.000 (21.643).

Baldocchi inž. Marcello 950.000 (17.069), Barba Giovanni 840.000 (17.230), Bardi dr. inž. Stelio 1.340.000 (27.669), Baresi Mario 1.320.000 (52.741), Barnaba dr. Antenore 1.780.000 (61.596), Barnaba Gilberto 2.150.000 (107.566), Barnaba Tullio 890.000 (31.925), Beato Giuseppe 1.060.000 (27.775), Bellide Giovanni Battista 1.120.000 (29.902), Bellide Tomaso 1.600.000 (45.647), Beltrami Domenico 1.000.000 (17.865), Beltrami Giuseppe 1.080.000 (41.544), Berbuc Bruno 820.000 (19.578), Bergui inž. Giacomo 810.000 (12.85), Berha Roberto 1.220.000 (49.089), Bernardis dr. Ferruccio 2.000.000 (60.462), Bertos Bruno 1.200.000 (28.230), Beviglia dr. Annibale 1.440.000 (31.239), Bevilacqua dr. Adriano 910.000 (17.219), Bigot Giovanni 1.280.000 (52.410), Biondo dr. Tito 960.000 (14.714), Birsa Mario 810.000 (15.224), Bisiak Felice 879.000 (18.412), Bissaldi Enrico 1.860.000 (46.018), Boccieri dr. Alfredo 1.640.000 (33.761), Bolteri Ettore 850.000 (20.123), Bonelli Ervino 800.000 (18.189), Bonifello Giuseppe 1.540.000 (34.138), Bonino Gio Battista 970.000 (15.381), Borsi Vittorio Emanuele 820.000 (15.751), Bortolozzi Ugo 1.120.000 (30 tisoč 309), Bozzani Francesco 3.950.000 (248.548), Bozzi dr. Argeo 1.000.000 (15.613), Bozzini Maria 960.000 (23.792), Bradaschia Guido 830.000 (18.518), Bragantini Carlo 1.720.000 (45 tisoč 653), Bramo Giuseppe 1.400.000 (59.305), de Branniżer Luigi 1.520.000 (66.541). Bregant Graziano 910.000 (15 tisoč 834), Bregant Lino 850 tisoč (29.939), Bregant Luigi 820.000 (19.903), Bresan Augusto 970.000 (35.940), Bressan Mario 850.000 (29.989), Bressani Bruno 1.220.000 (38.456), Brodbek Otto 1.240.000 (33 tisoč 615). Brunnschweiler dr. Alberto 3.600.000 (222.165), Brunnschweiler Kurt 4.200.000 (276.042), Bubnich Aurelio 940 tisoč (20.264), Bukovec Giovanni 1.240.000 (50.187).

Caccese inž. Francesco 2 milij. 950.000 (162.122), Caccin Giuseppe 950.000 (34.863), Calvani Antonio 1.780.000 (82 tisoč 754). Camorsi Gianpeppino 1.420.000 (36.705), Candutti dr. Edmondo 1.400.000 (27 tisoč 946), Canor dr. Antonio 1.440.000 (35.432), Cantagalli dr. Enzo 1.940.000 (43.783), Capon dr. Mario 1.660.000 (40 tisoč 910), Cappelletti Felice 1.040.000 (18.183), Caput dr. Pacifico 1.240.000 (21.778), Carone Bruno 1.260.000 (51.292), Carrara Biagio 820.000 (17 tisoč 697), Carrara prof. Nicolangelo 1.280.000 (44.340), Casella Vincenzo 940.000 (34.384), Cataldo Domenico 1.180.000 (23 tisoč 206), Ceppi Antonio 980 tisoč (27.924), Cherin Nicola 2.400.000 (125.454), Chientaroli Bruno 1.320.000 (34.715), Ciotti Angelo 5.800.000 (437.321), Cipolla Luigi 1.060.000 (10.870), Cirese Marcello 810.000 (17 tisoč 907), Civiletti Benedetto 1.480.000 (35.288), Claricini Massimiliano 1.960.000 (94.591), Clementi Giovanni 920.000 (11 tisoč 463), Codelia Francesco 1.080.000 (25.106), Coderini Giuseppe 870.000 (18.441), Coen Giordana-Giordano 800 tisoč (18.300), Colacci Francesco 980.000 (19.458), Colledani Giovanni 1.020.000 (22.703), Colombo Mario 800.000 (9.953), Comar Igino 4.050.000 (225 tisoč 899), de Camelle Teodora 830.000 (18.985), Comelli Vittorio 950.000 (34.862), Comolli Emilio 2.750.000 (151.862), Coradorri Antonio 870.000 (16 tisoč 496), Corola Remo 1.060.000 (20.547), Corte Libero 810 tisoč (19.350).

(Nadaljevanje sledi)

—«»—

Zaključek natečaja o najboljšin zaročencih

Mike Bongiorno predstavil zmagovalca goriški publiki

V sredo zvečer je bila dvorana goriške telovadne zveze nabito polna. Publika je hotela iz ust znanega televizijskega speakerja Mika Bongiorna izvedeti rezultat natečaja «Coroniamo un sogno di amore», ki ga je organizirala ustanova za tržaški velesejem skupno z redakcijo «Piccolo» iz Trsta. Natečaja se je udeležilo 20 parov zaročencev iz goriške pokrajine. Posebna komisija je po pregledu vseh prejetih podatkov in po prečitanju pisem, ki so jih poslali tekmovalci, končno izbrala za zmagovalca natečaja delavko Elzo Zbogar iz Gorice in njenega zaročenca Rolanda Janke iz Tržiča.

Mike Bongiorno je po kratkem programu, ki so ga izvedli člani italijanske radiotelevizije, predstavil publiki zaročenca in na kratko opisal njuno zgodbo. Mlada zaročenca sta se hotela poročiti že pred štirimi leti, toda Rolando si je pri neki prometni nezgodi zdrobil levo nogo in zato ni hotel vezati nase mlade in lepe Elze. Toda ljubezen je bila močnejša in Elza je še naprej obiskovala pohabljenega zaročenca, končno sta se tudi odločila za poroko vendar nikoli nista imela dovolj sredstev. Sedaj se jima je sreča nasmehnila, in v dar sta od raznih goriških podjetij in organizatorjev prejela poleg stanovanja, spalnice, brezplačnega desetdnevnega bivanja v Meranu še 100.000 lir, zlata poročna prstana, poročni obleki in vrsto drugih poročnih daril, tako da se bosta lahko v kratkem poročila.

Športni dnevnik

8. etapa kolesarske dirke po Franciji

Forestier prevzel vodstvo Baffi osvojil etapno zmago

Občutno nazadovanje Italijanov v splošnem vrstnem redu - Samo še 80 dirkačev

BESANCON, 4. — Samo en dan je nosil Barone na svojih plečih rumeno majico. Danes mu jo je odvzel član francoskega nacionalnega mostva Forestier in to s kar precejšnjim naskokom pred svojimi najbližjimi zasledovalci. Če so lahko Francozi zadovoljni s Forestierovim vzponom v splošni klasifikaciji, pa imajo danes tudi Italijani upravičen razlog za vsaj delno zadovoljstvo: osvojili so namreč prvo etapno zmago z dirkačem Baffijem, obenem pa tudi kot moštvo. Seveda pa ima današnja etapa za Italijane tudi drugo plat, ki je manj razveseljiva. Nencini in z njim Defilippis in Astrua so v splošni klasifikaciji zabeležili nov zaostanek. Nencini ima na primer poslej kar 25' zaostanka za Forestierom, kar ni malo, posebno spričo dejstva, da je na čelu lestvice vozač nespornih kvalitet, s katerim bo težko obračunati.

Tudi današnja etapa je potekala v neznosni vročini, kar je v precejšnji meri vplivalo na tempo. Že v prvih kilometrih je bilo opaziti, da Italijani ne mislijo počivati. Tognaccini, Baroni, Baffi, Defilippis, Tosato in Astrua so sodelovali domala pri vseh začetnih pobegih, čeprav niso pretiravali. Dokaj mučno pa je bilo opazovati rumeno majico Baroneja, ki nikakor ni mogel ujeti ritma in katerega so povrhu bojkotirali še njegovi rojaki iz nacionalnega moštva. Baronejevi brezuspešni napori so se pozneje spremenili v pravo krizo, ki ga ni spravila samo ob rumeno majico temveč tudi ob vsako nadaljnjo možnost za njeno ponovno osvojitev.

Do odločilnega pobega je prišlo pri Sernayu, kjer so sprožili ofenzivo Bertolo, Le Dissez in Gay, katerim so se kmalu pridružili Baffi, Tosato, Lorono in Barbosa. Sledila jim je skupinica katere je uspelo odtrgati se od glavnine in ki se je pognala na lov za prvimi. V njej so bili Picot, Tognaccini, Wim Van Est, Poulingue, Forestier, Rohrbach, Plankaert in Hoorelbeke. V kratkem so ujeli prve in skupno z njimi še povečali tempo, tako da so po 53 km vožnje imeli že 5'15" naskoka pred glavnino.

Medtem se je tudi glavnina razdelila v dve veliki skupini. V prvi je bil tudi «rumena majica» Barone v očitno slabi kondiciji skupno z Belgijcem De Bruynom, Bouvetom, Darrigadom, Bergaudom in Astruo. Iz prve skupine so skušali uiti Nencini, Bahamontes in Adriaenssens toda Francozi so takoj reagirali in jih že po nekaj kilometrih prisilili nazaj v skupino. Medtem pa se je tudi prednost vodeče petnajstorice zmanjšala, čeprav je znašala še vedno 4'20" od prve in 7'30" od druge skupine. Ko pa se je glavnina v obeh skupinah umirila, se je naskok ubežnikov začel ponovno večati. Pri 102. km je znašal 7'30" od prve skupine, 10' od Anglada, ki je vozil sam in 14' od skupine Baroneja. Nekaj kilometrov prej so se skušali Defilippis, Thomin, Dotto, Busto, Mahé in J. Bobet podati za prvimi, toda skupina Nencinija, Bahamontesa in Anquetila jih je kmalu absorbirala.

V Baume Les Dames (142 km so imeli ubežniki 11'30" prednosti pred prvo skupino in 20'45" pred drugo, od katere so se medtem odcepili Astrua, Christian in Friedrich, katerim je uspelo pridružiti se prvi skupini. Pri 165. km je imela ta skupina že 13'30" zaostanka za vodečimi.

Ob prihodu v Besancon je na dirkališču prevzel vodstvo kolone Tosato, kateremu sta sledila Forestier in Wim Van Est Baffi pa je bil na sedmem mestu. 150 m pred ciljem pa je močno potegnil, dohitel Tognaccinija ga prehitel in prvi prešel belo črto. Sledil mu je Hoorelbecke, Tosato pa je v sijajnem finišu prehitel Plankaerta in zasedel tretje mesto. Forestier ni forsiral. Zadovoljil se je s časom zmagovalca, ki mu je zagotovil rumeno majico in povrhu še znatno prednost pred vsemi glavnimi favoriti dirke.

Splošni vrstni red po 8. etapi:

1. FORESTIER (Fr.) 44 ur 34'27"; 2. Picot (Zapad) z zaostankom 5'04"; 3. Wim Van Est (Hol.) 11'54"; 4, Anquetil (Fr.) 14'28"; 5. Rohrbach (J.V.C.) 15'10"; 6. Janssens (Bel.) 15'29"; 7. Lorono (Šp.) 18'21"; 8 Thomin (Zapad) 20'14"; 9. J. Bobet (Ile) 20'54"; 10. Mahé (Fr.) 21'12"; 11. Walkowiak (Fr.) 21'31"; 12. Christian (Švi.) 22'57"; 13. Bauvin (Fr.) 23'03"; 14. Hoorelbecke (Ile) 23'14"; 15. Plankaert (Bel.) 23'24"; 16. Barbosa (Luks.) 23'37"; 17. Bahamontes (Šp.) 23'37"; 18. Astrua (It.) 24'07"; 19. Dotto (J.V.) 24'28"; 20. Defilippis (It.) 25'03"; 22. Barone (Ile) 44.59'41"; 23. Baffi (It.) 44.59'55"; 24. Nencini (It.) 45.00'08"; 32. Tosato (It.) 45.06'19"; 36. Padovan (It.) 45 ur 12'02"; 39. Privat (Fr.) 45 ur 14'06"; 42. De Bruyne (Bel.) 45.19'55; 46. Baroni (It.) 45 ur 28'35"; 58. Tognaccini (Italija) 45.37'39"; 65. Pintarelli (It.) 45.50'35"; 80. Suarez (Šp.) 45 ur 53'34".

Vrstni red na cilju 8. etape Colmar - Besancon (192 km):

1. PIERINO BAFFI (It.) v 5.18'59" (z odbitkom: 5.17'59"), povprečna hitrost: 36.114 km na uro, 2. Hoorelbeke (Ile) (z odbitkom: 5.18'29"), 3. Tosato (It.), 4. Plankaert (Bel.), 5. Wim Van Est (Hol.), 6. s časom Baffija še: Forestier (Fr.), Picot (Zapad), Gay (J.Z.), Lorono (Šp.), Barbosa (Luks.), Tognaccini (It.), Rohrbach (SVC) Pouligne (Zapad), Bertolo (SVC), Le Dissez (Ile); 16. Busto (JV) 5.36'34"; 17. Hassenforder (SVC) 5.36'44', 18. Thomin (Zapad), 19. Ruby, 20. Dupre (JZ), 21. Kersten (Hol.), 22. Voorting (Hol.), 23. s časom Hassenforderja še 30 kolesarjev med katerimi Italijani Astrua, Defilippis, Baroni, Nencini, Padovan, Adriaenssens (Bel.), Janssens (Bel.), Stablinski (Fr.), Walkowiak (Fr.) Anquetil (Fr.), Christian (Švi.), Bahamontes (Šp.), J. Bobet (Ile), Bauvin (Fr.), Mahé (Fr.); 58. s časom 5.48'18" 23 kolesarjev med katerimi Pintarelli (It.), Privat (Fr.), De Bruyne (Bel.), Barone (It.). Odstopila sta De Groot (Hol.) in Anzile (SVC).

—«»—

TENIS V WIMBLEDONU

Sirola in Pietrangeli izločena tudi v dvojicah

LONDON, 4. — Izidi današnjih srečanj na mednarodnem teniškem turnirju v Wimbledonu:

Ženske posamezno - polfinale: Hard (ZDA)-Knode (ZDA) 6:2, 6:3; Gibson (ZDA) - Truman (V.B.) 6:1, 6:1.

V finalu se bosta srečali Hardova in Gibsonova.

Moške dvojice - polfinale: Fraser, Hoad (Avstral.) - Pietrangeli, Sirola (It.) 14:12, 1:6, 8:6, 6:3. Becker, Howe (V.B., Avstral.) - Candy, Rose (Avstral.) 6:4, 3:6, 7:5, 3:6, 7:5.

NOGOMET

Marchi k Vicenzi

LONDON, 4. — Tony Marchi, levi krilec in kapetan angleškega kluba «Tottenham Hotspurs» bo v prihodnji sezoni igral pri italijanskemu klubu Lanerossi Vicenza. To novico je danes zjutraj sporočil italijanski posredovalec Gigi Peronace, ki je vodil pogajanja za Vicenzo.

—«»—

Stock vendarle k Romi

LONDON, 4. — Alec Stock, trener «Leyton Orienta», je končno le dobil od svojega kluba dovoljenje, da se preseli v Italijo in sklene angažma z Romo. Stock bo prispel v Italijo že konec tega meseca.

—«»—

BUENOS AIRES, 4. — Italijanska vojaška nogometna reprezentanca je prispela v Buenos Aires s 6-urno zamudo.

—«»—

MEXICO CITY, 4. — V izločilni tekmi za svetovno prvenstvo je Mehiko premagal Kanado z 2:0 (2:0).

SAH

II. kolo v Leningradu

LENINGRAD, 4. — V drugem kolu šahovskega dvoboja med SZ in Jugoslavijo so bili doseženi naslednji rezultati: dd. Nedeljković - Korčnoj 0:1, Toluš - Karakljajić prek., Keres - Bertok prek., Matanović - Tajmanov prek., Trifunović Geller prek., Gligorić - Petrosjan prek. Ostalih izidov zaradi slabega sprejema ni bilo mogoče razumeti.

BOKS

NEW YORK, 4. — 24. septembra se bosta na Yankee Stadiumu v New Yorku borila za svetovno prvenstvo srednje kategorije sedanji prvak «Sugar» Robinson in izzivalec Carmen Basilio.

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes 5. t. m. ob 20. uri film:

«Pustolovščine Vallechiare»

STAN LAUREL
OLIVER HARDY

Skrbi kalifornijskih organizatorjev

Maccartijevski duh ogroža zimske igre v Squaw Valleyu

Vprašanje priznanja celinske Kitajske, odnosov z Bolgarijo in prstnih odtisov

NEW YORK, 4. — *Nedemokratična načela ameriške zunanje politike so spravila organizatorje zimske olimpiade 1960 v Squaw Walleyu v Kaliforniji v velike neprilike. Znano je namreč, da ZDA nočejo priznati Ljudske republike Kitajske, zaradi česar organizacijski odbor olimpiade ne more povabiti na olimpiado celinske Kitajske, ki je sicer polnopravni član mednarodnega olimpijskega odbora. Podoben primer je z Bolgarijo, ki nima uradnih odnosov z ZDA.*

Predsednik mednarodnega olimpijskega odbora Avery Brundage je v tej zvezi sporočil, da bodo zimske olimpijske igre poverjene kaki drugi državi, če kalifornijski pripravljalni odbor, ki mora razposlati vabila, ne bo dobil od državnega sekretariata zadevne avtorizacije. Mednarodni olimpijski odbor ima po izjavah svojega predsednika Brundagea samo dve alternativi: preložiti sedež olimpiade ali pa spremeniti pravila, ki prepovedujejo vsako politično diskriminacijo v olimpijskem športu. Toda Avery Brundage je istočasno poudaril, da odbor nima nobenega namena spreminjati svojih pravil glede tega bistvenega demokratičnega načela.

Toda to ni edina neprijetna ovira za organizacijski odbor v Kaliforniji. Pravosodno ministrstvo ZDA zahteva namreč, da morajo biti vsakemu tujcu, ki stopi na teritorij ZDA, odvzeti prstni odtisi kot pogoj za izdajo vizuma za bivanje. Zaradi te absurdne in skrajno nedemokratične zahteve, so sovjetski športniki že enkrat odklonili nastop v ZDA in če oblasti ZDA od nje ne bodo odstopili, obstaja možnost, da Sovjetska zveza odpove udeležbo tudi na prihodnji zimski olimpiadi.

—«»—

STOLPEC TOTIP

Zmagoviti stolpec izredne športne stave Totip je naslednji:

x, x, 1, x, x, 1, 1, 1, 1, x; 1; x

—«»—

MIAMI, 4. — Amerikanec Larry Baker je premagal po točkah Mehikanca Gasparja Ortego, drugega na svetovni lestvici srednjelahke kategorije.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

Kino na Občinah

predvaja danes 5. t. m. z začetkom ob 18. uri in ob 20,30 NA PROSTEM Warner Bros film:

«Obrežje strahu»

Igrajo:
ROSSANA RORY
HARALD MARESCH

Za vsak vaš nakup I. PITASSI
TRST - KORZO ITALIA 7, TEL. 38-873

TRST, Korzo Italia 7 - tel. 38-873
GORICA, Korzo Verdi 38
VIDEM, Mercatovecchio 2
PORDENONE, Korzo Vitt. Emanuele 11
PADOVA, Trg Garibaldi 2
VICENZA, Korzo Palladio 98
MILAN, Trg Duomo vogal Orefici 2

Ob priliki Vašega obiska v Trstu, Gorici, Vidmu, Pordenonu, Padovi, Vicenzi in Milanu se oglasite pri naših podružnicah **PITASSI** *za nakup izgotovljenih oblek, dežnih plaščev, površnikov za dame, gospode in otroke, kjer dobite največjo izbiro in po najugodnejših cenah.*

LARRY MADISON 22.

Vprašam po gospodarju in moram na dolgo in široko prepričevati vratarico, naj me za boga spusti noter in najavi.

Ko se še prerekava z vratarico, pride človek, h kateremu sem namenjen. V pižami je in se je najbrž zbudil ob mojem zvonjenju. Desno roko drži v žepu sobne halje. Smejem se sam pri sebi, ker vem, da tišči v njej samokres.

«Kaj želite?» me vpraša malo osorno.

Namignem na žensko, naj jo pošlje stran. Ko ta odide, mu povem, kdo sem in kaj bi rad. Posluša me, a na zunaj ne pokaže, ali mi verjame ali ne. Povem mu na kratko, za kaj gre. Stopi k telefonu, a me ne spusti z vida. Zavrti številko.

«Halo! Tu je nekdo, ki pravi, da se imenuje Bill Weler. Bill Weler,» ponavlja ime, ki ga imam za take prilike. Potem nekaj časa posluša. Malo prijazni izraz njegovega lica se polagoma sprošča. Pritrdi na neko sporočilo in obesi slušalko.

Obrne se k meni.

«Dva, tri,» ponovi polovico gesla, ki sem mu ga dal.

«Tri, štiri, a, b,» dopolnim geslo. «V redu?»

«Počakajte, da se oblečem. Spremljal vas bom.»

Pelje me v sprejemnico in mi pokaže kredenco.

«Tam so steklenice in kozarci. Kar postrezite si, jaz se grem pripravljat».

Še preden sem mislil, je že pripravljen. Greva v garažo za hišo in se odpeljeva proti letališču. Pri vhodu naju spustijo brez zaprek. Moj spremljevalec požene naravnost proti vzletišču. Tam stoji letalo, pripravljeno za odhod. Piloti preizkušajo motorje in vse naokoli je grozanski trušč. Po stopnicah se povzpneva v letalo in greva proti pilotovi kabini. Na krovu je že kakšnih deset potnikov, pa se ne menijo za naju. Samo lepa hostess naju radovedno ogleduje.

Moj spremljevalec razloži pilotu, kaj mora napraviti. Ta me pogleda in pritrdi. Potem naroči drugemu pilotu, naj me pelje v prtljažnico in naj mi da padalo. Me bo že opozoril, pravi, ko bo treba odskočiti.

Človek, ki me je spremljal, mi želi srečno pot in odide. Zlezem v prtljažnico in se zleknem na poštne vreče. Drugemu pilotu pravim, da bom malo zadremal. Nasmehne se in odide.

Zbudijo me, ko na moji uri kaže le trideset minut pozneje.

«Smo že?» vprašam.

«Da. Ravno nad področjem. Hočete, da se malo spustimo?»

Odkimam.

«Nasprotno. Je močan veter?»

«Skoraj nič.»

«Oddaljite se in se vrnite nad področje z zelo visoko kvoto. Ne maram, da bi vzbujali sum. To ni na letalni črti, kajne?»

«Ne. Daleč vstran pa tudi ne. Utegne se dogoditi, da po naključju letimo čez.»

«Bolje bo tako, kot pravim. Ne bom se izpostavljal nevarnostim.»

Ko greva med obema vrstama sedežev proti zasilni odprtini, me potniki osuplo gledajo. Najbrž jim je moje padalo nekaj nenavadnega. Gotovo so malo v skrbeh tudi zase. Toda nihče ne reče besede in tudi midva s pilotom nisva razpoložena, da bi razpravljala.

Zdaj sem v pilotski kabini. Znova pregledam pasove pri padalu in potipam Remingtonko 45. Oba pilota mirno sedita na svojih mestih.

«Pripravljeni!» ukaže nenadoma prvi pilot čez kakšnih deset minut. Drugi pilot vstane in odpre loputasta vrata. Puh svežega zraka me objame.

«Zdaj!» pravi pilot.

«Srečno!» doda prvi.

Stisnem zobe in zaprem oči. Še preden se zavem, sem zunaj. Trušč letalskih motorjev se naglo oddaljuje od mene, jaz pa padam. Čez nekaj trenutkov me močno potegne pod pazduhami. Padalo se je odprlo. Pomirjeno zadiham.

12.

Priletim na puščavska tla. Izmotam se iz pasov padala, ki mrtvo leži nekaj metrov od mene.

Poskušam se orientirati, pa je še preveč temno. V bližini je neka temna gmota. To bodo najbrž skale. Odločim se, da tam počakam zore, saj ne more biti več daleč. Tudi padalo tam laže skrijem kakor na pesku. Potem ležem in zaspim.

Zbudim se, ko je sonce že visoko na nebu. Pretegnem se in napenjam otrple mišice. Grizem čokolado in mislim, kako bi me poživil le en dober požirek whiskyja.

Počasi plezam po skali in od zgoraj se skušam znajti. Pa stojim na skali in preklinjam svojo naglico, ki me je spravila v to božjo kazen in še brez primernih pripomočkov. Kar mi oko obstane na tankem povesmu dima v daljavi.

Skočim s skale in se odpravim v tisto smer gledat, kaj je. Hodim po najbolj pustem svetu, kar sem jih kdaj videl: pesek in od sonca žgano kamenje, brez bilke trave, na kateri bi se spočilo oko.

Do previdnosti mi je malo, ker je površina taka, da lahko brez skrbi hodiš, ne da bi te mogli od kod zapaziti. Še laže je biti neopažen v višjih legah, kjer si sledijo hrbti in žrela v granitnem kamenju. Nerodno bi bilo le to, če bi kdo prikukal izza skal in bi prej opazil on mene kakor jaz njega.

In res nekdo zakriči, naj dvignem roke in naj ostanem na mestu, če nočem dobiti krogle v glavo. Ni drugega, kakor da ubogam, ker je moja Remingtonka zapeta v toku. Zasliši se neki drug oster glas. Potem zahrešči pesek pod koraki, ki se mi bližajo.

Kletev preseka jutranjo tišino.

«Larry, prekleta duša!»

Spustim roke in se obrnem. Začudenega obraza stoji pred menoj Willie.

«Zdrav, Willie,» se nasmehnem, «ali tudi ti bereš sveto pismo?»

Gleda me in ne razume.

«Sveto pismo? Kaj misliš s tem?»

Njegovemu odgovoru se moram v resnici čuditi. Ob njem se spomnim marsičesa.

«Nikar ne bledi,» se poroga, «in stopi naprej! Opozarjam te, da si od tega trenutka ujetnik Njenega Veličanstva».

Njegov izraz in njegov glas ne dopuščata misliti, da se šali. Zdaj pa jaz ničesar več ne razumem. Grem sredi vojakov za Williem in se znajdem pred skupino šotorov. Ni jih veliko, a vse kaže, da so le del nečesa dobro organiziranega.

Pri šotorih je še nekaj ljudi in vsi imajo uniforme angleške vojske. Eden je videti visoka živina, tak, kot so naši z zvezdami na ramah.

«Kaj je?» vpraša ta Willia in me meri od nog do glave, a meni malo mar.

«Tajna ameriška služba,» pojasni Willie, «med vojsko sva delala skupaj. Ne morem si misliti, kako je zašel sem».

«Nam bo že povedal,» pripomni najvišji.

«To si pa kar iz glave izbijte!» odgovorim. «Če bi bili na Angleškem, bi morda še imeli pravico. A tukaj...».

«Larry,» reče nato Willie, «žal mi je zate, ali...».

«Ali vrag s teboj! Tu sem in pustili me boste pri miru!»

«Sicer?...» vpraša višji.

Da znak dvema vojakoma in ta dva me zgrabita in me porineta v bližnji šotor. Potem me stražijo z vso tisto resnostjo, s katero Angleži opravljajo take stvari.

Poplham se na to in ker imam čas, začnem razmišljati. Kazno je, da so Willie in ostali tu zaradi številk na Kallumovem listku. Vendar pa je videti, da so ti šotori tu že nekaj časa ne pa od včeraj. Kako pa tedaj? Kaj pomeni to čudno naključje? Po možganih mi začne brneti od dvomov. Tehtam drugega za drugim, ko se na lepem pokaže Willie.

«Larry, zdaj si pa v kaši,» pravi in sede na nizek stol.

«Recimo, da sem. No, in? Boš videl, da se bom izvil kakor po navadi in bom pustil vas v kaši. Tako je bilo že večkrat in tudi zdaj mislim, da...».

(Nadaljevanje sledi)